

DIAGNOZA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA GMINY ŁAŃCUT

STRATEGIA ROZWOJU GMINY ŁAŃCUT NA LATA 2021-2030

Wykonawca:
CDG PRO Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Świlcza 145 B, 36-072 Świlcza NIP: 8133611534

28 STYCZNIA 2022

Spis treści

Wstęp	2
1. Uwarunkowania wynikające z położenia geograficznego i diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej.....	3
2. Ludność i procesy demograficzne	7
3. Gospodarka i rynek pracy.....	12
4. Środowisko naturalne i infrastruktura	17
5. Kultura i dziedzictwo kulturowe	23
6. Sport, turystyka	28
7. Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne	33
8. Bezpieczeństwo publiczne.....	38
9. Polityka społeczna	41
10. Edukacja i wychowanie.....	44
11. Kapitał społeczny	49
12. Finanse samorządowe	51
Podsumowanie.....	65
Spis tabel, wykresów i rysunków.....	67

Wstęp

Niniejsza diagnoza stanowi podstawę do przygotowania Strategii Rozwoju Gminy Łańcut na lata 2021-2030. Jest to omówienie sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy Łańcut, którego celem jest określenie stanu rozwoju oraz wskazanie istniejącej tendencji przemian, które będą wpływać na kształtowanie strategicznych kierunków rozwoju Gminy Łańcut.

Analiza została wykonana w podziale na dwanaście części:

1. Uwarunkowania wynikające z położenia geograficznego i diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej
2. Ludność i procesy demograficzne
3. Gospodarka i rynek pracy
4. Środowisko naturalne i infrastruktura
5. Kultura i dziedzictwo kulturowe
6. Sport, turystyka
7. Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne
8. Bezpieczeństwo publiczne
9. Polityka społeczna
10. Edukacja i wychowanie
11. Kapitał społeczny
12. Finanse samorządowe

Podczas przygotowania niniejszego dokumentu zastosowano diagnozę porównawczą. Jako tło porównawcze wybrano gminy z województwa podkarpackiego o podobnym charakterze, tj. gminy wiejskie o podobnej wielkości i liczbie ludności. Wybrano następujące gminy:

- Gmina Dębica,
- Gmina Trzebownisko,
- Gmina Leżajsk,
- Gmina Sanok.

Analizy dokonano dla okresu pięciu lat (2016-2020). W przypadku, gdy dane dla tych lat nie były dostępne, analiza została wykonana dla krótszego okresu.

Do sporządzenia diagnozy wykorzystano dane statystyczne pochodzące z otwartych baz danych, w szczególności z Banku Danych Lokalnych GUS, a także dane otrzymane od Urzędu Gminy Łańcut. Skorzystano również z ogólnodostępnych raportów, opracowań tematycznych oraz informacji zamieszczanych na stronach internetowych JST i instytucji.

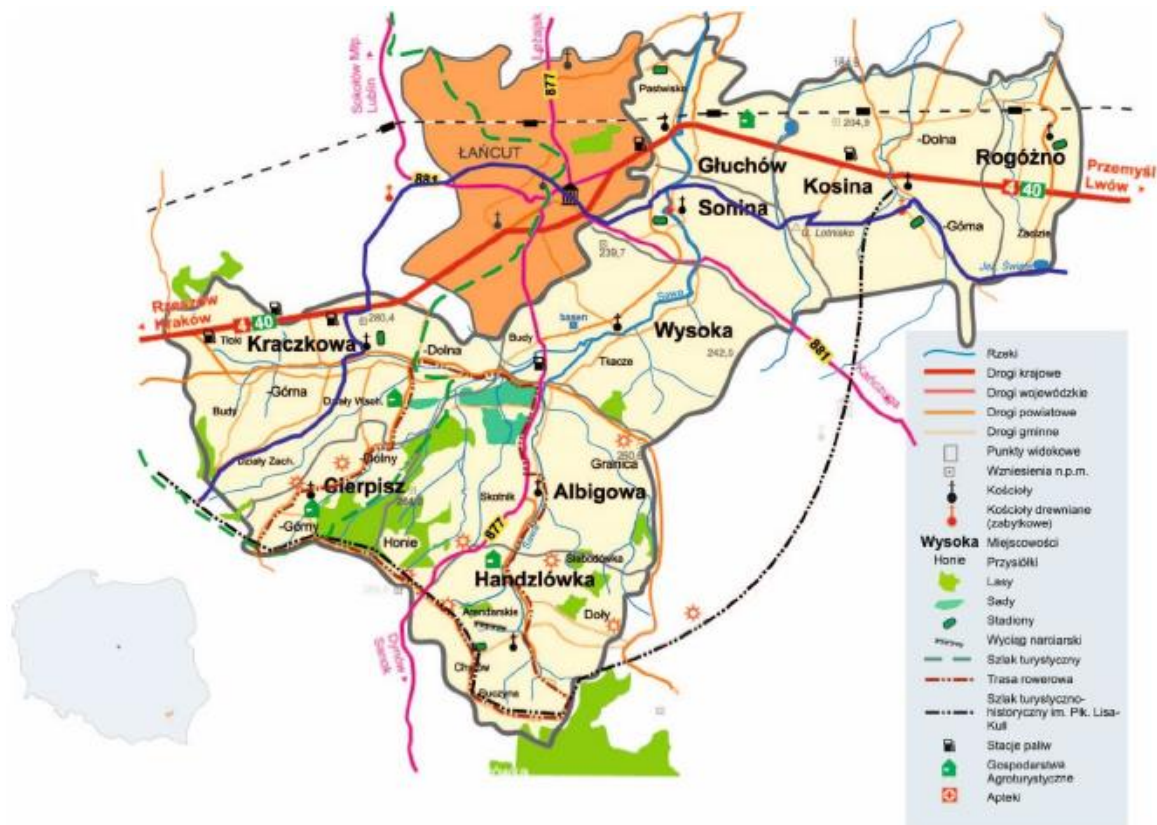
1. Uwarunkowania wynikające z położenia geograficznego i diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej

Gmina Łańcut administracyjnie należy do powiatu łańcuckiego oraz województwa podkarpackiego. Jej powierzchnia wynosi 107 km², co stanowi ok. 23% powierzchni powiatu, a tym samym czyni ją największą z gmin w jego obrębie. W skład Gminy Łańcut wchodzi 9 sołectw:

- Albigowa o powierzchni 1875 ha,
- Cierpisz o powierzchni 458 ha,
- Głuchów o powierzchni 728 ha,
- Handzlówka o powierzchni 1173 ha,
- Kosina o powierzchni 2056 ha,
- Kraczkowa o powierzchni 1810 ha,
- Rogóźno o powierzchni 473 ha,
- Sonina o powierzchni 850 ha,
- Wysoka o powierzchni 1205 ha.

Gmina Łańcut sąsiaduje z Miastem Łańcut oraz trzema gminami powiatu łańcuckiego: Gminą Białobrzezi, Markowa i Czarna, z Gminą Przeworsk z powiatu przeworskiego oraz z Gminami Krasne i Chmielnik znajdującymi się na obszarze powiatu rzeszowskiego.

Rysunek 1. Mapa Gminy Łańcut

Źródło: Raport o stanie Gminy Łańcut za 2020 rok

Budowa geologiczna obszaru Gminy Łańcut jest dość urozmaicona. Rzeźba terenu ukształtowała się w okresie trzeciorzędu. Między pasmami wyżyn znajdują się długie doliny. Powiat łańcucki położony jest w obrębie dwóch dużych krain geograficznych – Kotliny Sandomierskiej oraz Pogórza Karpackiego. Kotlinę Sandomierską tworzą głównie ropy i piaski, a Pogórze Karpackie zbudowane jest z piasków i łupków ilastych.

Część nizinna charakteryzuje się słabo urzeźbioną powierzchnią, miejscami pofalowaną, o średnich wysokościach 150-250 m n.p.m. Na tych obszarach panuje klimat umiarkowanie wilgotny, cieplejszy, o średniej rocznej opadów atmosferycznych 600-700 mm. Część górzysta charakteryzuje się urozmaiconą rzeźbą terenu, tworzoną przez pasma wzgórz przebiegających z północnego zachodu na południowy wschód. Średnia wysokość terenu wynosi 350-420 m n.p.m. Najwyższe wzniesienie to wzgórze Patria pomiędzy Handzlówką, a Husowem. Pogórze posiada charakter przejściowy, między nizinny, a górskim. Występuje w nim większa wilgotność oraz większa średnia roczna opadów atmosferycznych, która wynosi 700-850 mm.

Teren Gminy Łańcut w całości należy do zlewni rzeki Wisłok, która przepływa w odległości ok. 2-3 km od jej północnej granicy. Sieć wewnętrzną wód Gminy tworzą potoki: Sawa, Kosinka, Kraczkowski i Graniczny oraz potoki bezimiennie. Rzeka Sawa wypływa w Handzlówce, następnie przepływając przez Albigową, Wysoką, Soninę i Głuchów zbiera po drodze wody bezimiennych dopływów, a powyżej miejscowości Wysoka przyjmuje wody potoku Kraczkowskiego posiadającego rozbudowaną sieć bezimiennych dopływów spływających z Pogórza. Ogólnie długość rzek na terenie Gminy Łańcut wynosi 39,8 km, w tym 12,5 km uregulowanych.

Długość sieci dróg publicznych w Gminie Łańcut wynosi ok. 181,1 km. Na infrastrukturę drogową składają się:

- drogi wojewódzkie o długości 12,3 km,
- drogi powiatowe o długości 44,5 km,
- drogi gminne publiczne o długości ok. 55,0 km,
- drogi gminne wewnętrzne o długości ok. 56,0 km,
- droga krajowa DK 94 o długości ok. 13,3 km.

Tabela 1. Wykaz dróg krajowych, wojewódzkich i powiatowych na terenie Gminy Łańcut

Drogi krajowe		
Lp.	Nr drogi	Nazwa drogi
1	DK 94	„Jędrzychowice-Korczoza” – ok. 13,3 km
Drogi wojewódzkie		
Lp.	Nr drogi	Nazwa drogi
1	881	Sokołów Małopolski - Łańcut - Kańczuga – Żurawica – ok. 4,8 km
2	877	Naklik - Leżajsk – Szklary – ok. 7,5 km
Drogi powiatowe		
Lp.	Nr drogi	Nazwa drogi
1	1395R	Maława – Kraczkowa – ok. 0,7 km
2	1547R	Albigowa – Handzlówka – ok. 5,6 km

3	1544R	Albigowa - Husów – Rzeki – ok. 2,5 km
4	1548R	Kraczkowa – Cierpisz – ok. 5,7 km
5	1550R	Od drogi nr 4 Kraczkowa – ok. 1,0 km
6	1549R	Kraczkowa – Albigowa – ok. 7,8 km
7	1541R	Wysoka – Sonina – ok. 4,7 km
8	1542R	Albigowa - Sonina – ok. 4,3 km
9	1523R	Białobrzegi – Kosina – ok. 2,0 km
10	1517R	Korniaków – Rogóżno – ok. 3,1 km
11	1520R	Dąbrówki - Wola Dalsza – Głuchów – ok. 1,4 km
12	1515R	Żołynia - Białobrzegi - Kosina – Gać – ok. 5,7 km

Źródło: Urząd Gminy Łańcut

Długość chodników przy drogach publicznych na terenie gminy wynosi ok. 36,7 km, w tym: przy drogach wojewódzkich ok. 4,0 km, przy drogach powiatowych ok. 24,9 km oraz przy drogach gminnych ok. 7,8 km. Chodniki istnieją również przy drodze krajowej DK 94.

Na dostępność komunikacyjną gminy pozytywny wpływ ma również położenie w odległości ok. 20 km od Portu Lotniczego Rzeszów – Jasionka.

Liczba samochodów osobowych przypadająca na 1000 ludności dla powiatu łańcuckiego wynosi 546,6. Jest to wartość niższa niż wartość dla województwa podkarpackiego (573,2) oraz dla Polski (634,7). Również liczba samochodów ciężarowych przypadająca na 1000 ludności jest niższa dla powiatu łańcuckiego (80,6), niż w przypadku województwa podkarpackiego (85,5) i Polski (101,2).

Na terenie gminy w roku 2020 umiejscowione było 76 przystanków autobusowych (których właścicielem lub zarządzającym była gmina). Tabela poniżej przedstawia porównanie liczby przystanków autobusowych w roku 2020 dla wszystkich analizowanych gmin.

Tabela 2. Ilość przystanków autobusowych w 2020 roku

Gmina	Ogółem	Właściciel lub zarządzający – gmina	Właściciel lub zarządzający – inna jednostka samorządowa
Gmina Łańcut	76	76	0
Gmina Dębica	135	134	1
Gmina Trzebownisko	168	166	2
Gmina Leżajsk	47	13	12
Gmina Sanok	66	66	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

Na terenie gminy mieszkańcy mogą korzystać z Internetu radiowego, kablowego i światłowodowego. Najczęściej stosowany jest Internet kablowy firmy Orange Polska S.A., oraz światłowód firmy Skyware Sp. z o.o., "MAT-SAT" TELECOM Tomasz Olech i SL-NET spółka jawna.

W tabeli poniżej zestawiono wszystkich dostawców Internetu, którzy oferują usługi na terenie Gminy Łącut (dane te jednak ulegają ciągłym zmianom ze względu na tworzenie nowych punktów dostępowych).

Tabela 3. Dostawcy Internetu na terenie Gminy Łącut

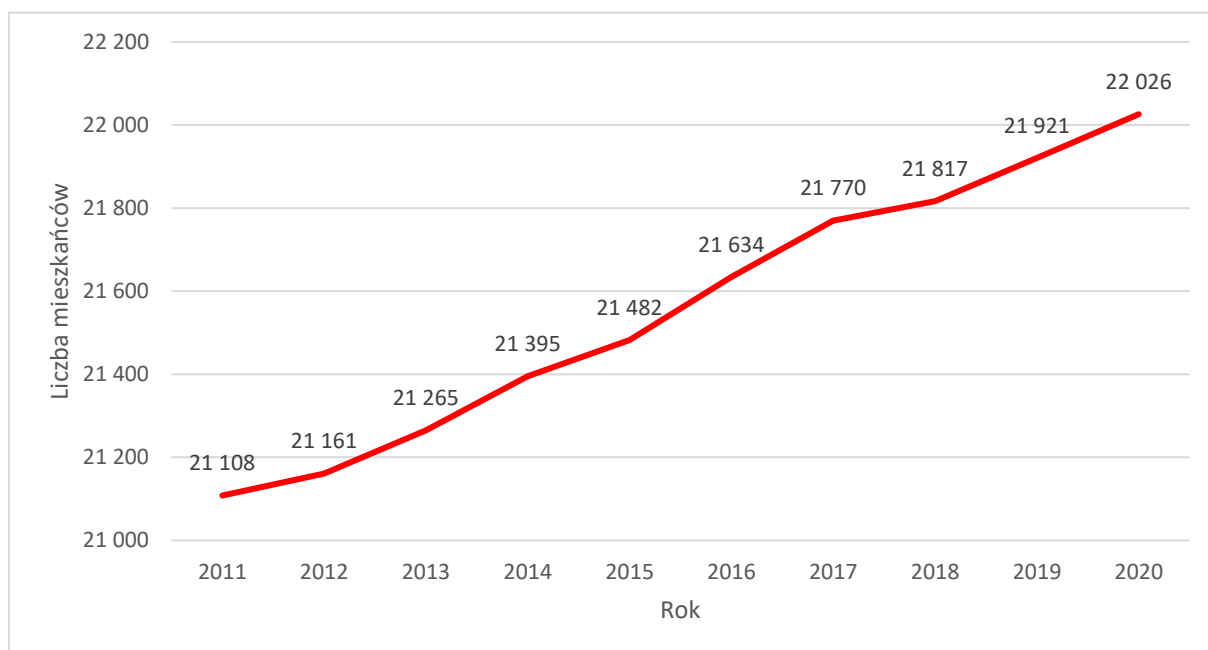
Radiowe (do 100 Mb/s)	Kablowe (do 100 Mb/s)	Światłowodowe (powyżej 100 Mb/s)
"J.A.P." FPHU JACEK PATRASZEWSKI-Sonina i Głuchów	Orange Polska S.A. – wszystkie miejscowości	Skyware Sp. z o.o. – Sonina, Głuchów, Kosina
GHOST TOMASZ DUDZIC – Głuchów, Kosina, Rogóżno	NETIA S.A. – wszystkie miejscowości	Przedsiębiorstwo produkcyjno-handlowo-usługowe "MAT-SAT" TELECOM Tomasz Olech – Wysoka, Albigowa, Handzlówka
FIRMA HANDLOWO-USŁUGOWA MARCINEK MONIKA – Albigowa, Handzlówka, Kraczkowa, Cierpisz	MULTIMEDIA POLSKA SP. Z O. O. - Wysoka	ŚWIATŁOWID SP. Z O.O. SP.K- Wysoka, Cierpisz
Skyware Sp. z o.o. – Albigowa	POLKOMTEL- Głuchów	VOICE NET SPÓŁKA AKCYJNA - Wysoka, Albigowa, Handzlówka, Cierpisz
-	T-MOBILE POLSKA S.A.- Albigowa	EXATEL S.A. - Głuchów
-	-	GHOST TOMASZ DUDZIC- Rogóżno
-	-	WW-NET ELŻBIETA WYCZARSKA - Albigowa
-	-	SPÓŁDZIELNIA TELEKOMUNIKACYJNA OST- Albigowa, Handzlówka
-	-	SL-NET SPÓŁKA JAWNA- Kraczkowa, Cierpisz
-	-	SPÓŁDZIELNIA TELEKOMUNIKACYJNA "WIST" W ŁĄCE- Kraczkowa
-	-	NAUKOWA I AKADEMICKA SIEĆ KOMPUTEROWA - PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY – Wysoka, Cierpisz

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z UKE

2. Ludność i procesy demograficzne

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w roku 2020 Gminę Łańcut zamieszkiwało 22 026 osób, co daje jej pierwsze miejsce pod względem liczby ludności w powiecie łańcuckim. Na wykresie poniżej zobrazowano zmiany liczby ludności w latach 2011-2020. Można zaobserwować, że w analizowanym czasie liczba mieszkańców wzrosła o 918 osób.

Wykres 1. Zmiana liczby ludności w Gminie Łańcut w latach 2011-2020

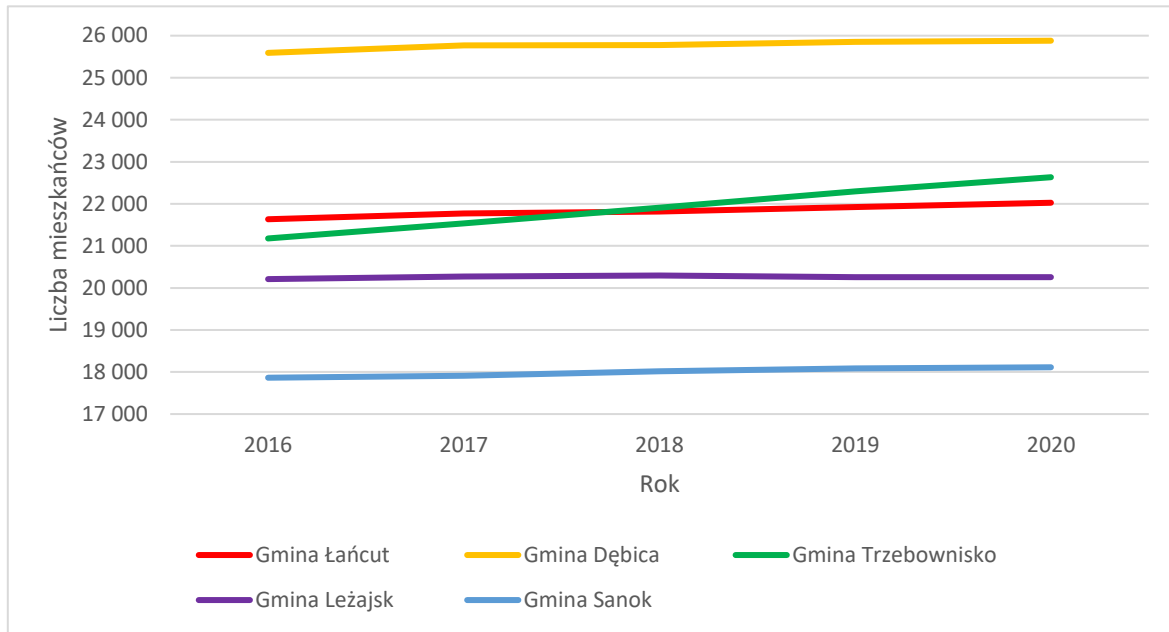
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

Zgodnie z danymi Gminy Łańcut, na koniec 2020 r. na terenie gminy faktycznie mieszkało 21 781 osób. W podziale na miejscowości, liczba osób przedstawiała się następująco:

- Albigowa – 3037 osób,
- Cierpisz – 858 osób,
- Głuchów – 1813 osób,
- Handzlówka – 1529 osób,
- Kosina – 3631 osób,
- Kraczkowa – 3804 osób,
- Rogóżno – 1215 osób,
- Sonina – 3146 osób,
- Wysoka – 2748 osób.

Podczas analizy demografii społeczeństwa należy określić dynamikę zmian liczby ludności na tle innych jednostek terytorialnych. Do porównania wybrano gminy o podobnej liczbie ludności. We wszystkich analizowanych gminach wzrasta liczba ludności. Największy wzrost odnotowała Gmina Trzebownisko (wzrost o 1456 osób na przestrzeni lat 2016-2020), a najmniejszy Gmina Leżajsk (wzrost o 46 osób na przestrzeni lat 2016-2020).

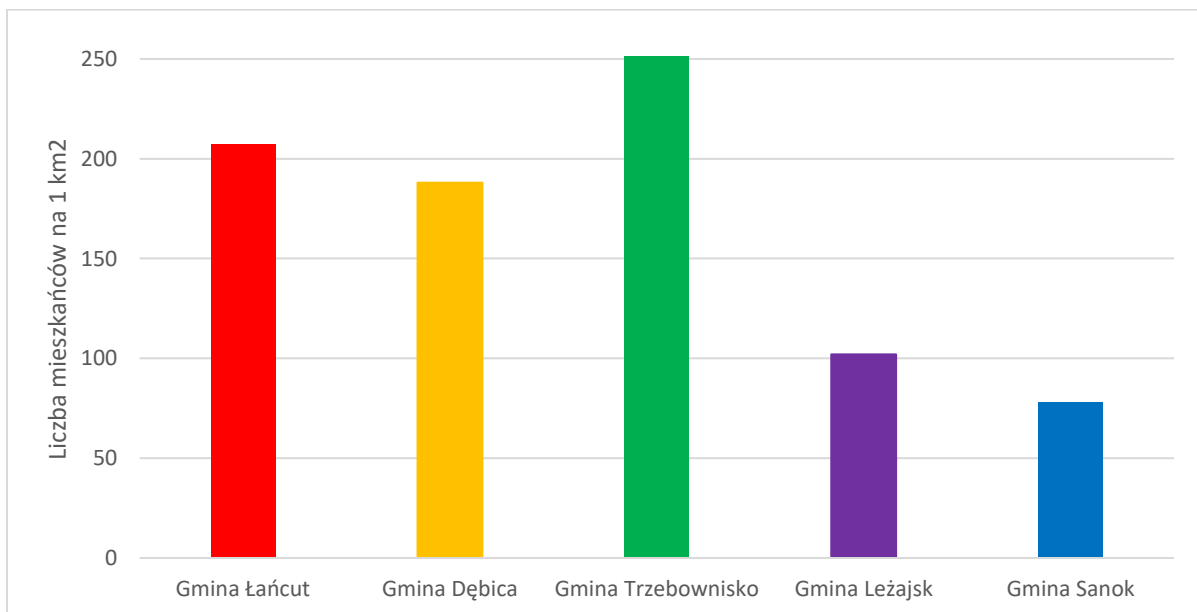
Wykres 2. Porównanie dynamiki zmian liczby ludności w Gminie Łańcut z wybranymi gminami w latach 2016-2020

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

Gęstość zaludnienia w 2020 r. wyniosła w Gminie Łańcut 207 mieszkańców na 1 km². Jest to, poza Gminą Trzebownisko, największa gęstość zaludnienia spośród analizowanych gmin. Jest ona również wyższa od gęstości zaludnienia w Polsce (122 osób na 1 km²) oraz dla województwa podkarpackiego (119 osób na 1 km²).

Wykres 3. Gęstość zaludnienia w 2020 r. w Gminie Łańcut oraz w gminach referencyjnych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

Zjawiskami, które mają wpływ na zmianę liczby ludności w gminie są urodzenia, zgony oraz migracje. Jeśli chodzi o urodzenia i zgony w Gminie Łańcut, przyrost naturalny (tj. różnica pomiędzy urodzeniami a zgonami) w latach 2016-2020 był dodatni i wahał się od 21 do 81. W poniższej tabeli przedstawiono saldo przyrostu naturalnego na 1000 mieszkańców w Gminie Łańcut oraz gminach referencyjnych. Można zauważyć, że w latach 2016-2019 we wszystkich gminach przyrost naturalny był na dodatnim poziomie. Sytuacja zmieniła się w roku 2020, gdy w Gminie Dębica, Gminie Leżajsk i Gminie Sanok saldo przyrostu naturalnego było na ujemnym poziomie.

Tabela 4. Saldo przyrostu naturalnego na 1000 mieszkańców

	2016	2017	2018	2019	2020
Gmina Łańcut	3,16	3,74	3,35	1,60	0,95
Gmina Dębica	3,05	3,66	1,67	2,71	-0,62
Gmina Trzebownisko	5,04	3,76	5,39	4,48	2,05
Gmina Leżajsk	0,84	2,77	2,22	0,79	-2,02
Gmina Sanok	1,01	1,57	0,22	0,50	-3,10

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

Saldo migracji ogółem dla Gminy Łańcut (w przeliczeniu na 1000 mieszkańców) było dodatnie we wszystkich analizowanych latach, co oznacza, że zameldowania ogółem przekraczały wymeldowania. Najwyższe saldo migracji na przestrzeni lat 2016-2020 wystąpiło w Gminie Trzebownisko.

Tabela 5. Saldo migracji na 1000 mieszkańców

	2016	2017	2018	2019	2020
Gmina Łańcut	2,04	1,11	-0,83	2,15	3,23
Gmina Dębica	0,20	1,87	-1,32	0,39	2,90
Gmina Trzebownisko	4,90	10,15	10,28	13,82	14,07
Gmina Leżajsk	0,55	-1,54	-0,89	-2,96	-0,05
Gmina Sanok	2,69	-0,39	2,79	4,71	1,27

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

Potencjał społeczeństwa do aktywności zawodowej i gospodarczej określa się za pomocą struktury społeczeństwa pod względem wieku. Wskazuje on kierunek rozwoju gminy w zakresie zapewnienia usług publicznych, które będą dostosowane do poszczególnych grup wiekowych. Widoczny jest negatywny trend – spada liczba osób w wieku produkcyjnym i rośnie liczba osób w wieku poprodukcyjnym. Mimo negatywnych zmian w strukturze ludności, Gmina Łańcut posiada stosunkowo korzystną sytuację demograficzną. W 2020 roku 20,92% mieszkańców stanowiły osoby w wieku przedprodukcyjnym (średnia dla kraju to 18,2%), 59,54% osoby w wieku produkcyjnym (średnia dla kraju to 59,5%), a 19,54% osoby w wieku poprodukcyjnym (średnia dla kraju to 22,3%).

Tabela 6. Struktura wieku mieszkańców Gminy Łańcut w latach 2016-2020.

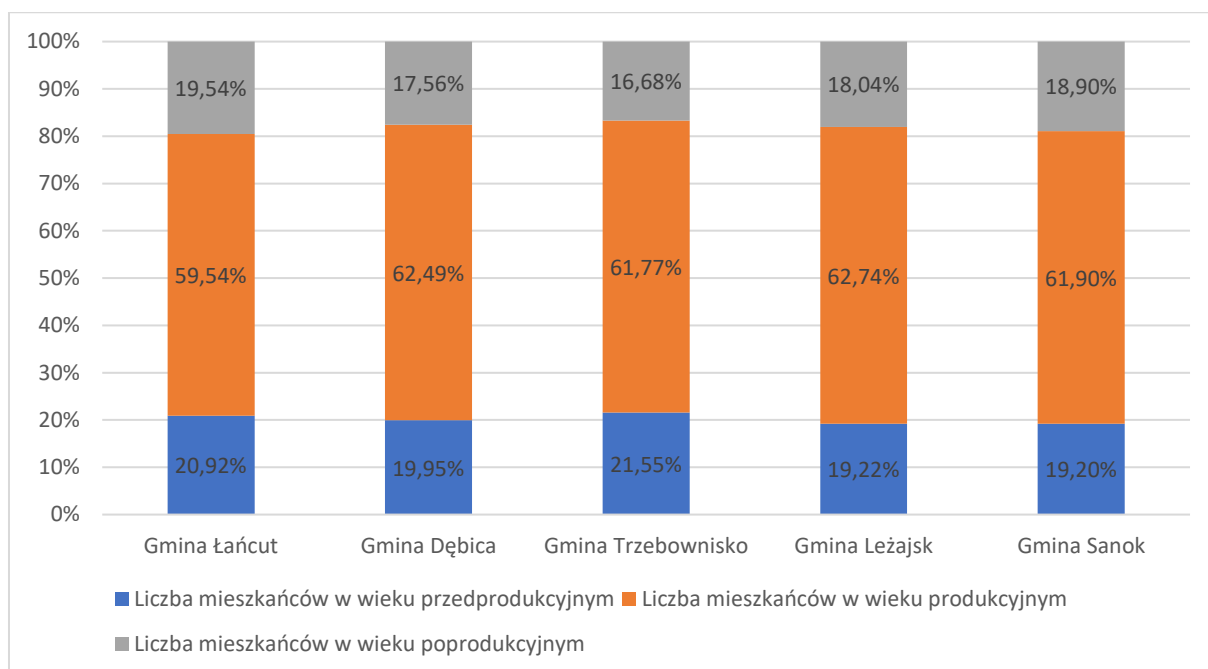
Rok	Liczba mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym	Liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym	Liczba mieszkańców w wieku poprodukcyjnym
2016	4 417	13 201	4 016
2017	4 461	13 199	4 110

2018	4 469	13 163	4 185
2019	4 541	13 121	4 259
2020	4 607	13 114	4 305

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

W 2020 roku 59,54% mieszkańców Gminy Łańcut stanowiły osoby w wieku produkcyjnym, co plasuje Gminę Łańcut na ostatnim miejscu w porównaniu do innych gmin. Największym odsetkiem mieszkańców w wieku produkcyjnym charakteryzuje się Gmina Leżajsk (62,74%). Pod względem liczby mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym Gmina Łańcut zajmuje drugie miejsce (pierwsze miejsce zajmuje Gmina Trzebowniko). Najniższy odsetek mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym posiadają Gmina Sanok oraz Gmina Leżajsk.

Wykres 4. Struktura ludności wg grup wiekowych w roku 2020 w Gminie Łańcut oraz wybranych gminach

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

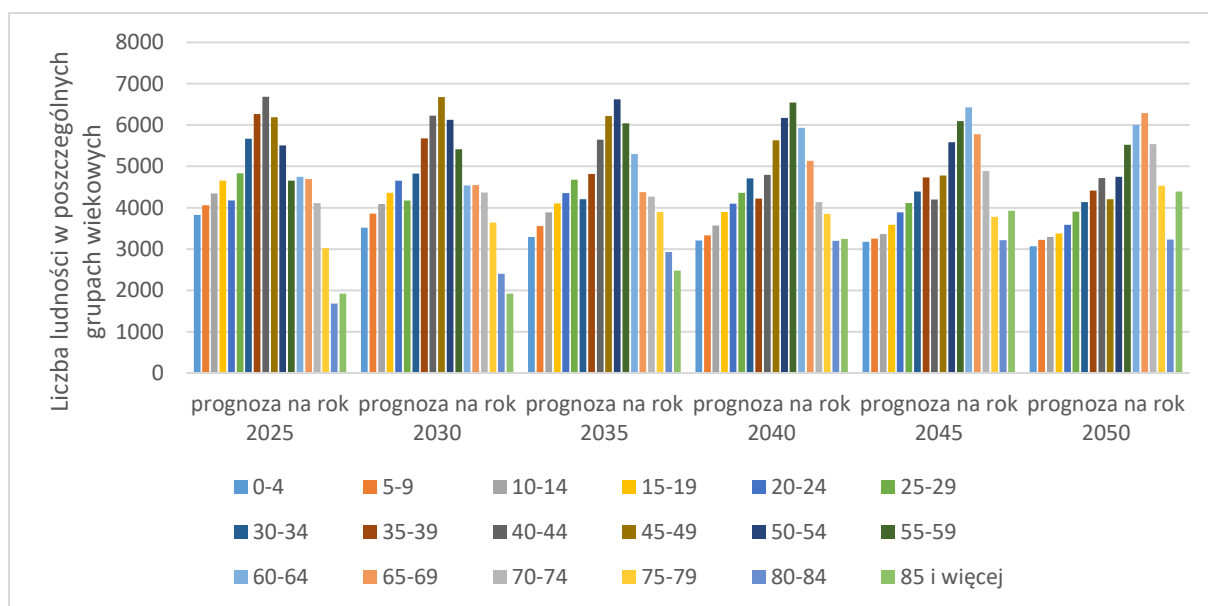
Procesy starzenia się społeczeństwa przeanalizowano na podstawie danych historycznych dotyczących struktury wieku mieszkańców Gminy Łańcut na przestrzeni lat 2016-2020 oraz prognoz ludności wg funkcjonalnych grup wieku dla powiatu łańcuckiego (prognoza sporządzona przez Główny Urząd Statystyczny w 2014 r.).

Analiza danych historycznych wskazuje, że w latach 2016-2020 w Gminie Łańcut:

- odsetek ludności w wieku przedprodukcyjnym wzrósł od poziomu 20,42% do 20,92% (odnotowywano coroczny wzrost tego odsetka),
- odsetek ludności w wieku produkcyjnym spadł z poziomu 61,02% do 59,54% (odnotowywano coroczny spadek tego odsetka),
- odsetek ludności w wieku poprodukcyjnym wzrósł z 18,56% do 19,54% (odnotowywano coroczny wzrost tego odsetka).

Zaobserwować można, że w tych latach szybciej wzrastała liczba mieszkańców w wieku poprodukcyjnym niż w wieku przedprodukcyjnym, co świadczyć może o starzeniu się społeczeństwa Gminy Łańcut. Wniosek ten jest zgodny z ogólnymi prognozami dla powiatu łańcuckiego – przewiduje się, że w roku 2025 ludność w wieku 60 lat i więcej będzie stanowiła ok. 25% całkowitej liczby ludności w powiecie, zaś w roku 2050 odsetek ten wyniesie aż 37,14%. Jak widać na poniższym wykresie, przewiduje się, że w kolejnych latach najliczniejsze grupy ludności będą coraz starsze – w 2025 będzie to grupa osób w wieku 40-44 lata, a w 2050 – w wieku 65-69 lat.

Wykres 5. Prognoza liczby ludności powiatu łańcuckiego w poszczególnych grupach wiekowych

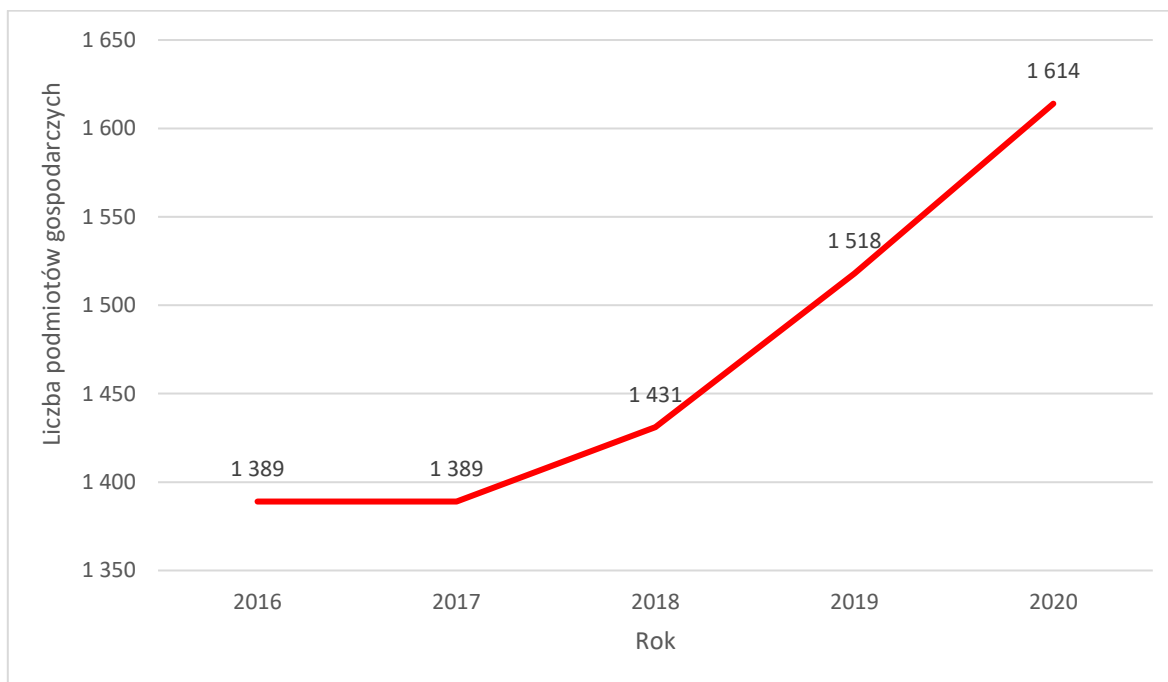
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

W Gminie Łańcut występuje stosunkowo niskie zainteresowanie procesami budowlanymi. W 2020 roku w Gminie Łańcut liczba wydanych pozwoleń na budowę i dokonanych zgłoszeń budowy z projektem budowlanym wynosiła 78. Jest to obok Gminy Sanok najniższa wartość z wszystkich analizowanych gmin.

3. Gospodarka i rynek pracy

Wzrasta liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na terenie Gminy Łańcut. W 2016 roku było ich 1389, a w roku 2020 już 1614. W 2020 roku zarejestrowanych zostało 147 nowych podmiotów, a 48 podmiotów zostało wyrejestrowanych.

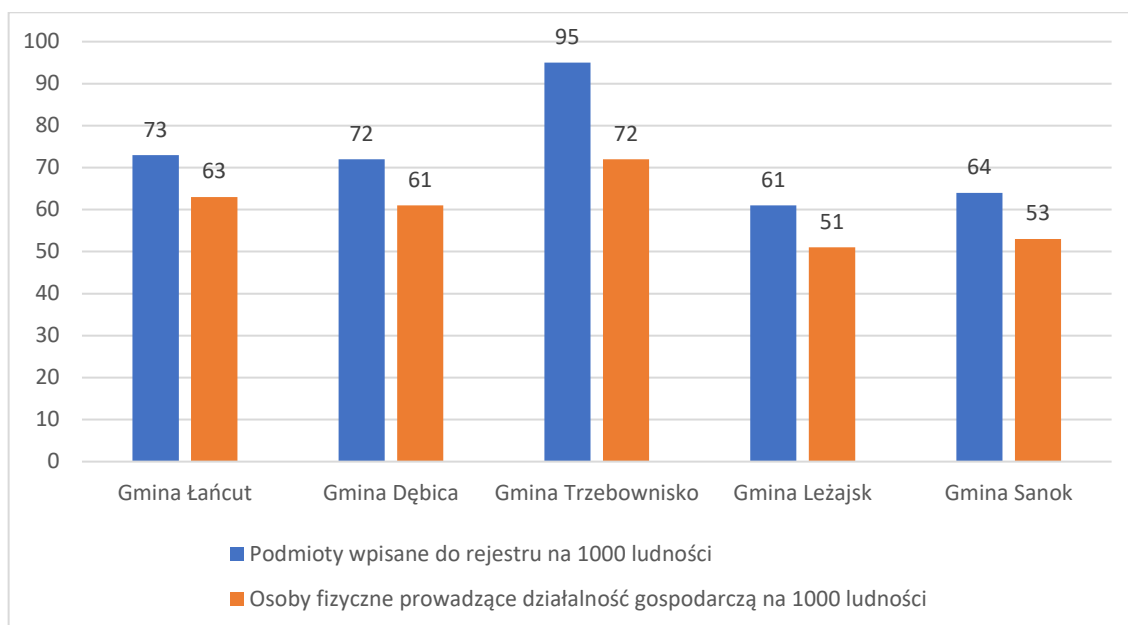
Wykres 6. Liczba podmiotów gospodarczych działających na terenie Gminy Łańcut

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

Głównym wskaźnikiem określającym potencjał gospodarczy jest poziom przedsiębiorczości. Na 1000 mieszkańców Gminy Łańcut w 2020 roku działały 73 podmioty gospodarcze, a 63 osoby fizyczne prowadziły własną działalność gospodarczą. Dla porównywalnych gmin wskaźniki na bardzo podobnym poziomie osiąga Gmina Dębica. Najwięcej podmiotów gospodarczych działa na terenie Gminy Trzebownisko (95 podmiotów na 1000 mieszkańców).

Wykres 7. Liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do REGON w 2020 roku oraz liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 1000 mieszkańców w 2020 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

Na terenie Gminy Łańcut występuje jeden podmiot gospodarczy o liczbie pracowników (w przeliczeniu na etaty) większej lub równej 250 oraz pięć podmiotów o liczbie pracowników z przedziału 50-249 pracowników. Przeważają podmioty gospodarcze o zatrudnieniu na poziomie od 0 do 9 etatów – stanowią one 97,09% całkowitej ilości podmiotów gospodarczych (dane na 2020 r.). Struktura podmiotów gospodarczych w Gminie Łańcut jest analogiczna do struktury w gminach referencyjnych – we wszystkich gminach dominują podmioty mikro (od 0 do 9 pracowników) oraz podmioty małe (od 10 do 49 pracowników). W Gminie Trzebownisko występują cztery podmioty o liczbie pracowników powyżej 249, a w Gminie Dębica działają dwa takie podmioty.

Tabela 7. Struktura podmiotów gospodarczych według wielkości w 2016 i 2020 roku

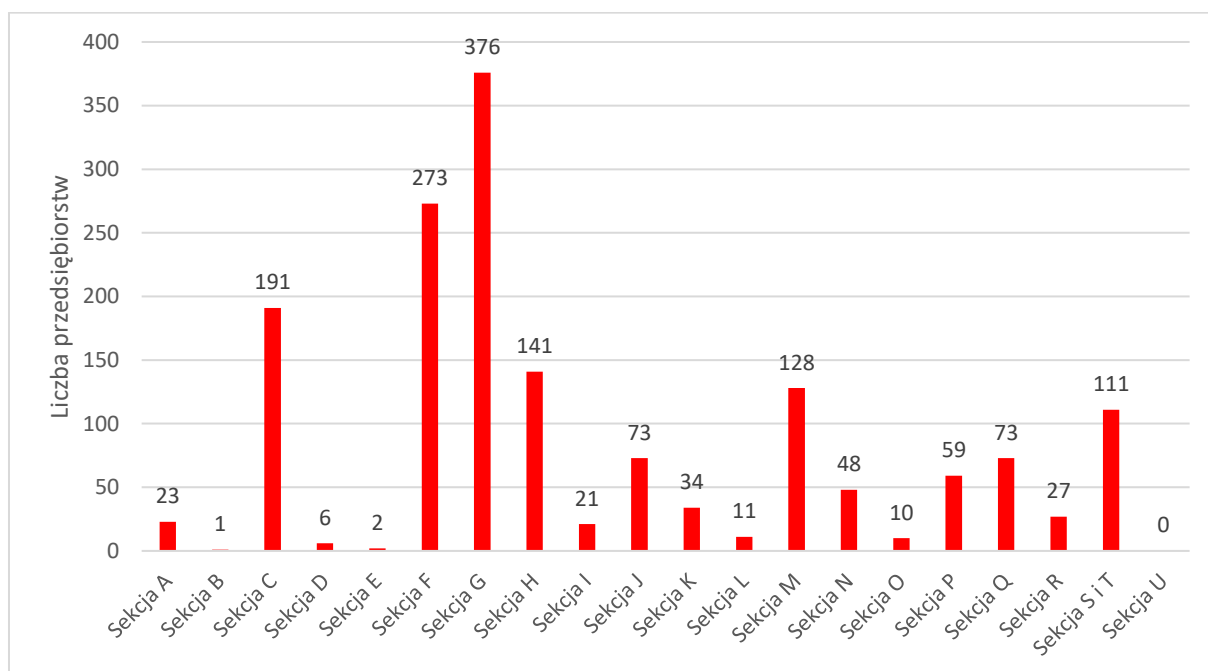
	0-9		10-49		50-249		>249	
	2016	2020	2016	2020	2016	2020	2016	2020
Gmina Łańcut	96,40%	97,09%	3,10%	2,54%	0,43%	0,31%	0,07%	0,06%
Gmina Dębica	95,93%	96,32%	3,19%	2,93%	0,75%	0,64%	0,13%	0,11%
Gmina Trzebownisko	95,68%	96,03%	3,68%	3,18%	0,58%	0,61%	0,06%	0,19%
Gmina Leżajsk	97,03%	97,49%	2,49%	1,94%	0,48%	0,57%	0,00%	0,00%
Gmina Sanok	97,59%	97,94%	2,20%	1,98%	0,21%	0,09%	0,00%	0,00%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

W podziale podmiotów gospodarczych występujących na terenie Gminy Łańcut według sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności wyróżnia się przede wszystkim sekcja G (Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle), w ramach której działa aż 376 podmiotów gospodarczych. Ponadto, odpowiednio 273, 191 i 141 podmiotów przypada na sekcje F (Budownictwo), C (Przetwórstwo przemysłowe) oraz H (Transport i gospodarka magazynowa).

Na terenie gminy nie funkcjonują podmioty gospodarcze działające w sekcji U (Organizacje i zespoły eksterytorialne).

Wykres 8. Liczba przedsiębiorstw w Gminie Łączut wg sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności

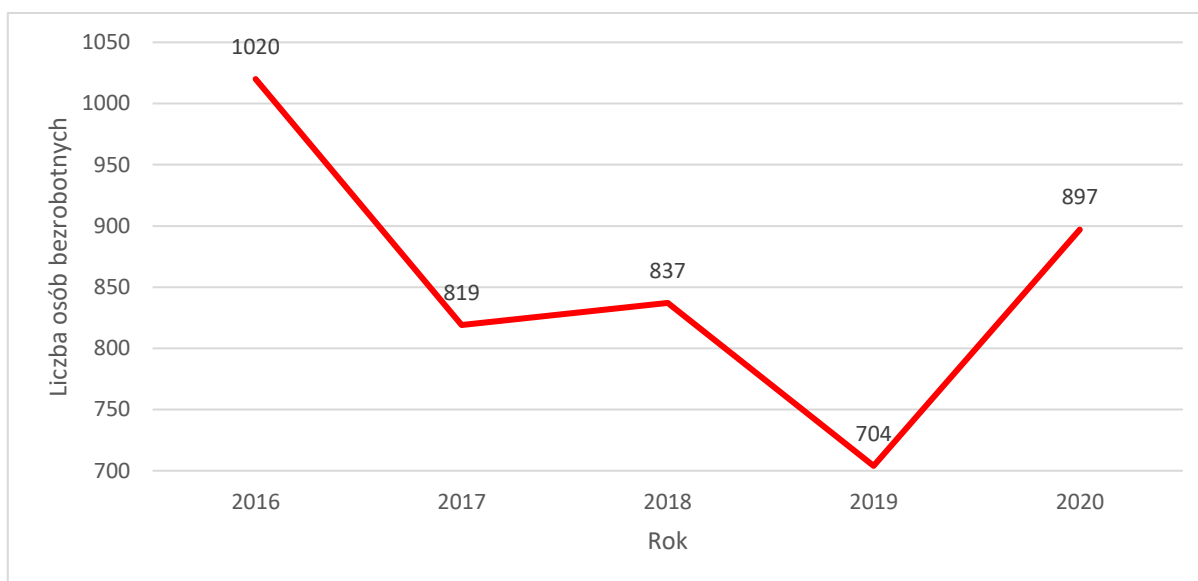

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

Na koniec grudnia 2020 r. stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie podkarpackim wyniosła 9,1%, zaś w powiecie łańcuckim – 11,1% (dane publikowane przez Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie), co oznacza 3 644 osoby. W roku poprzednim bezrobocie w województwie podkarpackim było o 1,2 punktu procentowego niższe niż w 2020 r., zaś w powiecie łańcuckim różnica ta wynosi 1,5 punktu procentowego.

W Gminie Łączut liczba osób bezrobotnych spadała w latach 2016-2019 od poziomu 1020 osób do 704 osób. Następnie w roku 2020 nastąpił wzrost bezrobocia do poziomu 897 osób.

Wykres 9. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w Gminie Łańcut

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

Na terenie Gminy Łańcut w czterech z pięciu analizowanych lat liczbą bezrobotnych kobiet była niższa niż liczbą bezrobotnych mężczyzn. Tylko w 2018 roku na terenie Gminy zarejestrowanych było więcej bezrobotnych kobiet.

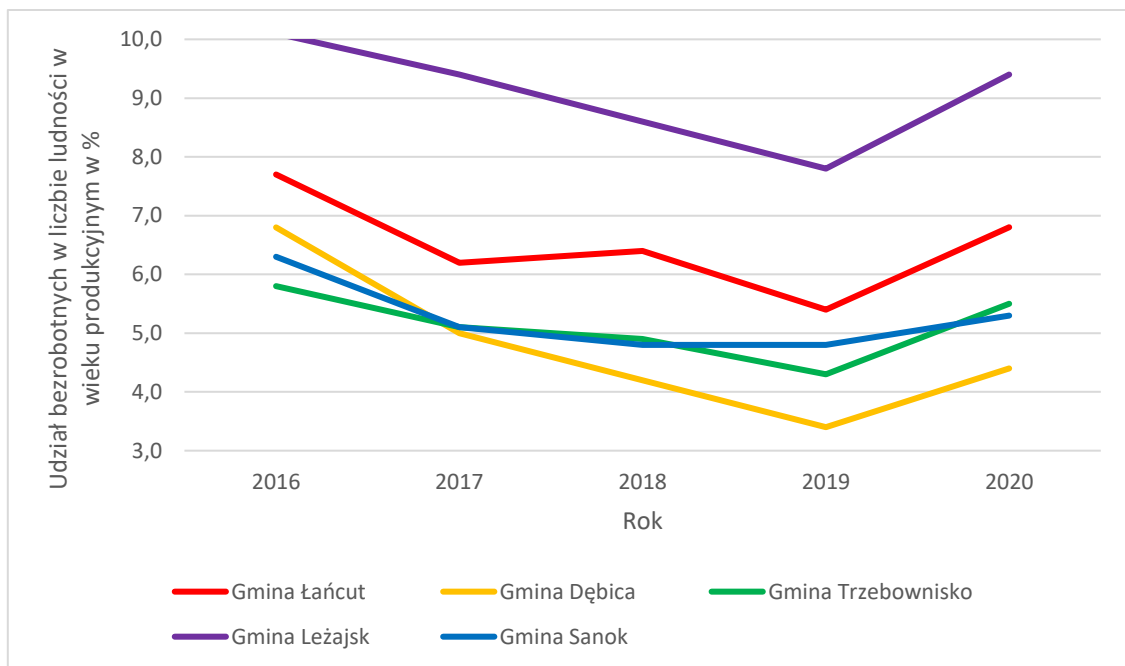
Tabela 8. Liczba osób bezrobotnych w Gminie Łańcut w podziale na płeć

Rok	Kobiety	Mężczyźni	Ogółem
2016	476	544	1020
2017	379	440	819
2018	426	411	837
2019	341	363	704
2020	432	465	897

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

Na poniższym wykresie przedstawiono porównanie udziału liczby osób bezrobotnych w ogólnej liczbie mieszkańców poszczególnych gmin w wieku produkcyjnym w latach 2016-2020. Poziom bezrobocia w Gminie Łańcut w tych latach był prawie najwyższy ze wszystkich analizowanych gmin. Najniższym wskaźnikiem charakteryzowała się Gmina Trzebowno. We wszystkich z analizowanych gmin poziom bezrobocia w roku 2020 był wyższy niż w roku 2019. We wszystkich gminach był on jednak niższy niż w pierwszym z analizowanych lat. Zmiany można więc określić jako charakterystyczne dla analizowanych gmin i mają one związek z pandemią Covid 19.

Wykres 10. Udział liczby bezrobotnych w całkowitej liczbie ludności w wieku produkcyjnym

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

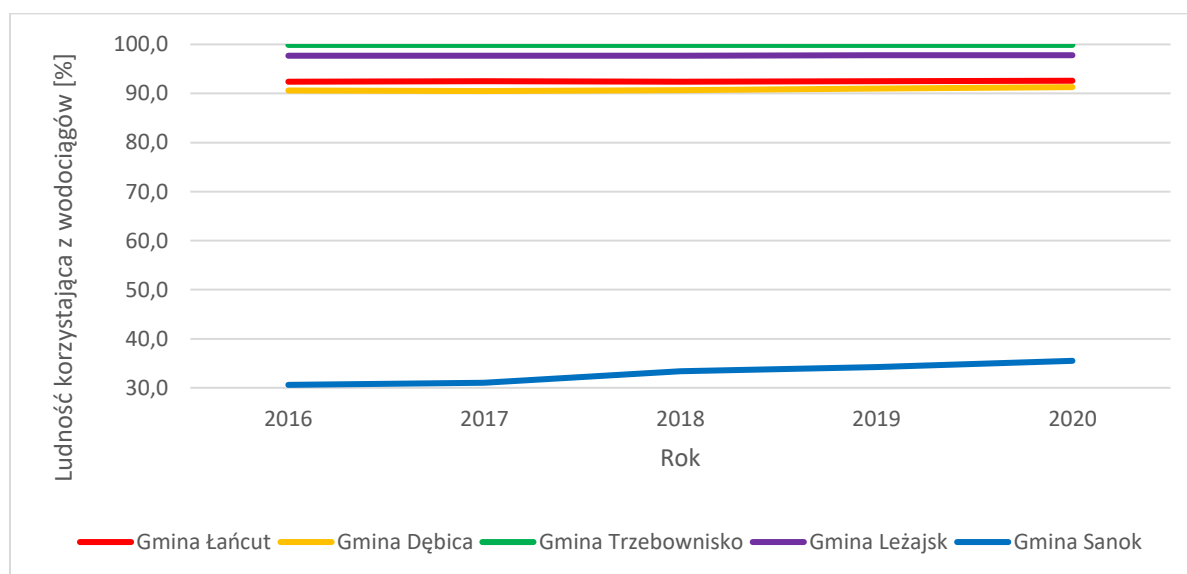
Handzlówka	846,6043	3,8161
Kosina	1762,002	2,5122
Kraczkowa	1546,208	5,0518
Rogóżno	422,3802	1,6994
Sonina	688,6596	3,9767
Wysoka	1048,077	14,6431

Źródło: Urząd Gminy Łańcut

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego za rok 2020, łączna długość eksploatowanej sieci wodociągowej (rozdzielczej i przesyłowej) w Gminie Łańcut wynosiła 223,2 km. Liczba przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania w roku 2020 wyniosła 5 977 szt., co stanowiło o 84 szt. więcej niż w roku poprzednim. Liczba osób korzystających z sieci wodociągowej w 2020 r. wynosiła 20 390 osób (o 119 osób więcej niż w roku 2019).

Odsetek ludności korzystającej z wodociągów w Gminie Łańcut utrzymywał się w latach 2016-2020 na poziomie ponad 92%. Dla czterech z analizowanych Gmin wskaźnik ludności korzystającej z kanalizacji przekraczał 90% w latach 2016-2020. Tylko Gmina Sanok jest słabo zwodociągowana – w 2020 roku 35,5% ludności korzystało z wodociągów.

Wykres 11. Ludność korzystająca z wodociągów na terenie wybranych gmin [%]

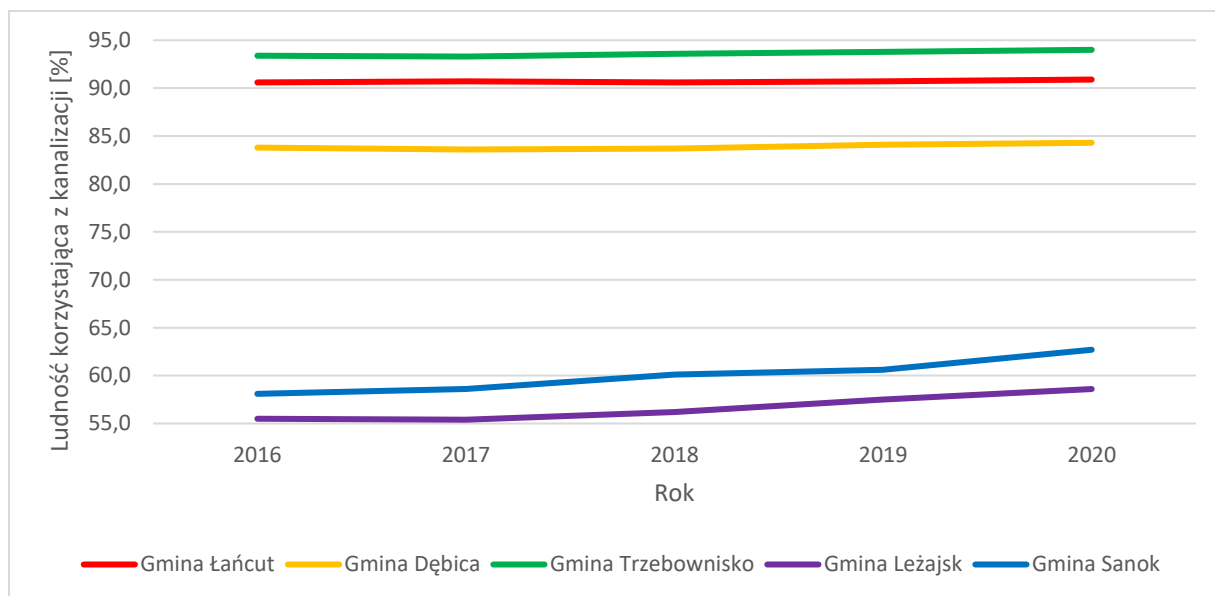
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

W analizowanych latach zużycie wody w gospodarstwach domowych wzrosło z poziomu 33,1 m³ na 1 mieszkańca w 2019 r. do 34,3 m³ na 1 mieszkańca w 2020 r.

Długość czynnej sieci kanalizacyjnej w Gminie Łańcut, zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego za rok 2020, wynosiła 374,7 km. Liczba przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania w 2020 r. wyniosła 5 927 szt., tj. o 92 szt. więcej niż w roku poprzednim. Liczba osób korzystających z sieci kanalizacyjnej w 2020 r. wynosiła 20 018 osób.

Ludność korzystająca z kanalizacji na terenie Gminy Łańcut stanowiła w latach 2016-2020 nieco ponad 90% ludności ogółem w gminie. Jest to poziom stosunkowo wysoki na tle pozostałych gmin – wyższe wskaźniki odnotowano jedynie w Gminie Trzebownisko.

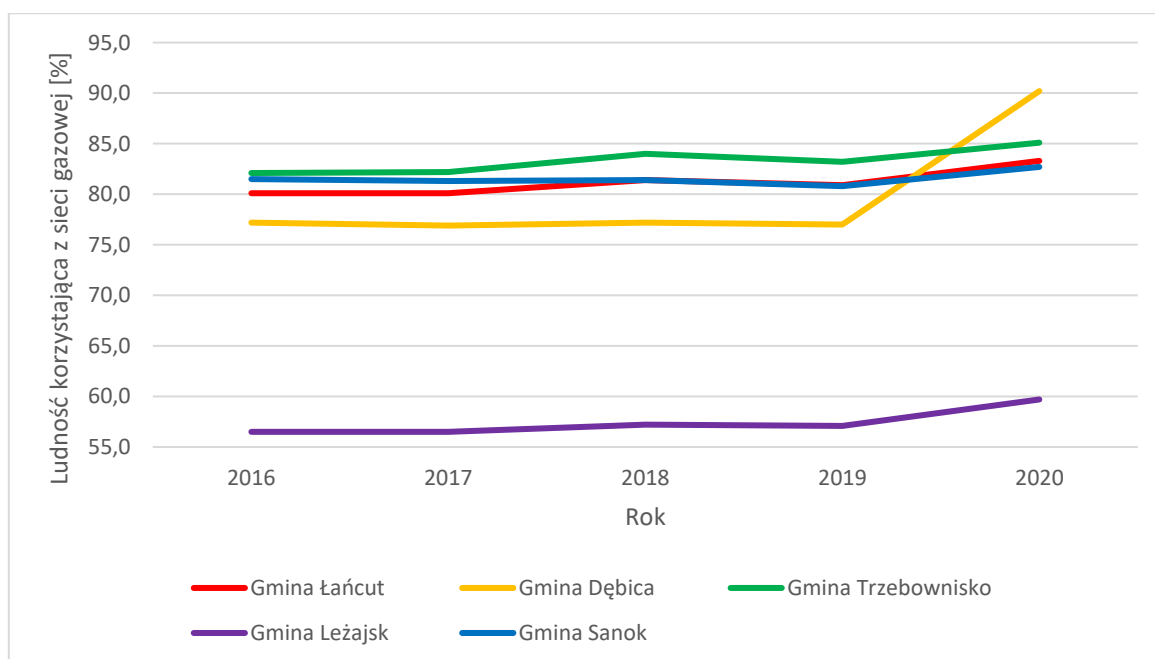
Wykres 12. Ludność korzystająca z kanalizacji na terenie wybranych gmin [%]

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

Jeśli chodzi o sieć gazową, liczba ludności korzystająca z tej sieci na terenie Gminy Łańcut w latach 2016-2020 wynosiła ponad 80%. W porównaniu do pozostałych analizowanych gmin, jest to średni wynik. Najwyższym wskaźnikiem charakteryzuje się Gmina Dębica (90,2%), najniższym zaś Gmina Leżajsk (59,2%).

Wykres 13. Ludność korzystająca z sieci gazowej

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

Na terenie Gminy Łańcut zlokalizowanych jest wiele instalacji odnawialnych źródeł energii. W tabeli poniżej przedstawiono instalacje zamontowane na i przy budynkach użyteczności publicznej oraz infrastrukturze technicznej.

Tabela 10. Instalacja OZE stosowane w budynkach użyteczności publicznej i infrastrukturze technicznej

Instalacje PV (panele fotowoltaiczne)	
obiekt	moc zainstalowana [kWp]
Zespół Szkół w Wysokiej	17,67
Budynek szkolny w Albigowej	19,8
Zespół Szkół w Kosinie	19,8
Budynek szkolny w Kraczkowej	19,8
Scena plenerowa w Soninie	5,7
Budynek technologiczny - basen Wysoka	11,625
Stacja Uzdatniania Wody Albigowa	25,92
Stacja Uzdatniania Wody Handzlówka	15,66
Stacja Uzdatniania Wody Kraczkowa	6,48
ZGK Gminy Łańcut Sp. z o.o. w Soninie	9,72
Przepompownia ścieków w Głuchowie	39,12
Stacja Uzdatniania Wody Głuchów	27,54
Stacja Uzdatniania Wody Kosina	37,26
Panele solarne	
obiekt	ilość paneli
Budynek szkolny w Wysokiej	6 szt.
Basen w Wysokiej	40 szt.
Ośrodek Zdrowia w Kosinie	3 szt.
Sala Gimnastyczna w Handzlówce	10 szt.
Ośrodek Kultury w Soninie	6 szt.
Zespół Szkół w Głuchowie	6 szt.

Źródło: Urząd Gminy Łańcut

Na terenie gminy znajduje się 19 elektrowni wiatrowych o mocy 2,5 MW każda. Farma wiatrowa zlokalizowana jest na powierzchni 800 ha pokrytej głównie mozaiką pól uprawnych o małych i średnich areałach. W niewielkiej ilości występują tu również łąki ekstensywnie użytkowane. Strefa lokalizacji stanowi teren, w którego bezpośrednim sąsiedztwie ze wszystkich stron znajdują się obszary niezabudowane.

W ramach projektu „Wsparcie rozwoju OZE na terenie ROF – projekt parasolowy” zainstalowano 204 szt. instalacji fotowoltaicznych z dofinansowaniem unijnym u mieszkańców, którzy złożyli wnioski w ramach powyższego projektu. Dostępne są również inne programy, takie jak „Czyste Powietrze” czy „Mój Prąd”, z których mieszkańcy korzystają i w ramach których mogą ubiegać się o dofinansowanie/zwrot części kosztów za zainstalowaną instalację PV.

Gospodarowanie odpadami jest tematem ważnym zarówno pod kątem jakości życia mieszkańców, jak i stanu środowiska. Zmiany w ustawodawstwie krajowym mają znaczący wpływ na funkcjonowanie systemu odbioru odpadów komunalnych w gminie.

Odbiorem i zagospodarowaniem odpadów objętych jest 18 758 osób z terenu Gminy Łańcut. Ilość deklaracji z selektywnym odbiorem odpadów wynosiła w 2020 roku 6006 sztuk.

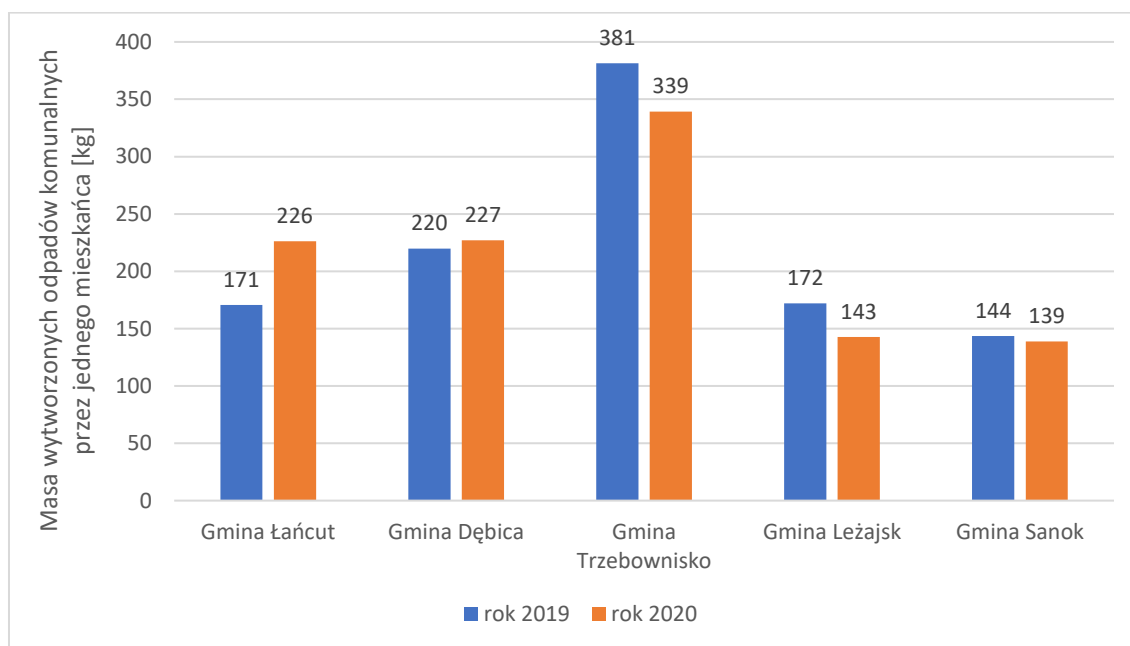
Z terenów nieruchomości odbierane są następujące frakcje odpadów komunalnych:

- odpady z papieru, w tym tektury, odpady opakowaniowe z papieru i odpady opakowaniowe z tektury,
- odpady ze szkła, w tym odpady opakowaniowe ze szkła,
- odpady metali, w tym odpady opakowaniowe z metali,
- odpady tworzyw sztucznych, w tym odpady opakowaniowe tworzyw sztucznych oraz odpady opakowaniowe wielomateriałowe,
- odpady ulegające biodegradacji, ze szczególnym uwzględnieniem bioodpadów,
- zmieszane odpady komunalne.

Na terenie Gminy Łańcut nie istnieje Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych. Mieszkańcy mogą korzystać z PSZOK w Rakszawie.

Masa odpadów komunalnych wytwarzanych w Gminie Łańcut przez jednego mieszkańca wzrosła ze 171 kg w roku 2019 do 226 kg w roku 2020. Na tle innych gmin jest to średnia wartość masy wytwarzanych odpadów. Bardzo wysoką ilością wytwarzanych odpadów komunalnych przez jednego mieszkańca charakteryzuje się Gmina Trzebowńsko. W 2020 roku wskaźnik ten wyniósł aż 339 kg.

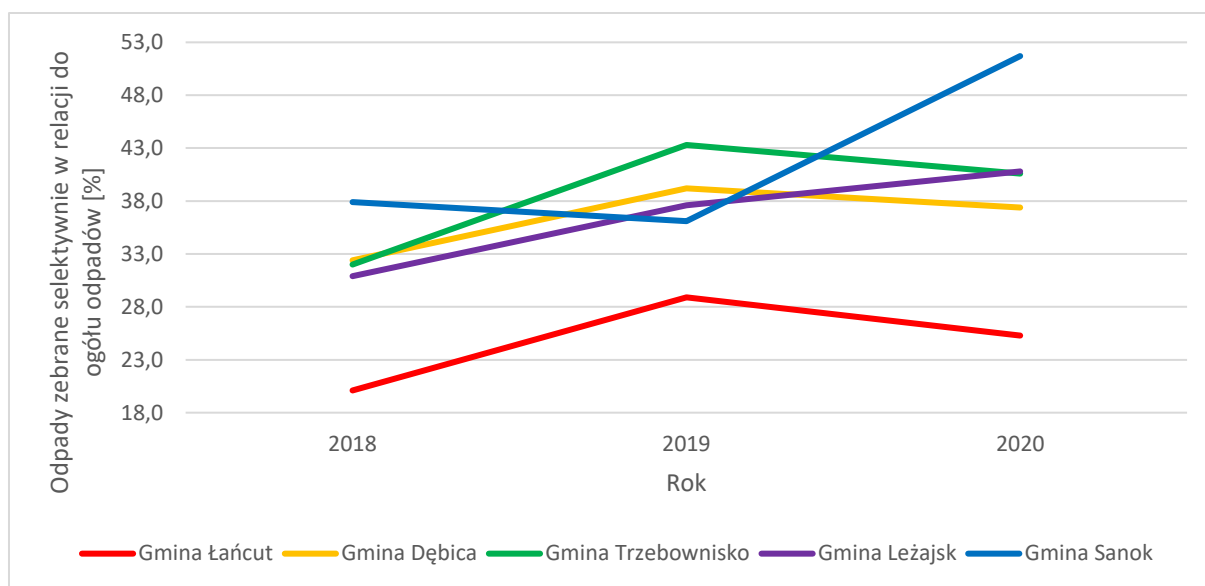
Wykres 14. Masa wytworzonych odpadów komunalnych przez jednego mieszkańca [kg]

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

Udział odpadów zebranych selektywnie w gospodarstwach domowych w stosunku do ogółu odpadów z terenu Gminy Łańcut jest bardzo niski na tle gmin referencyjnych. W 2020 roku wskaźnik ten wyniósł zaledwie 25,3%. Najwyższą wartość osiągnęła Gmina Sanok (51,7%).

Wykres 15. Odpady zebrane selektywnie w gospodarstwach domowych w relacji do ogółu odpadów [%]

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

5. Kultura i dziedzictwo kulturowe

Działania związane z rozwojem czynnego uczestnictwa mieszkańców gminy w życiu kulturalnym zapewniane jest przez Centrum Kultury Gminy Łańcut. W ramach jego działania prowadzone są biblioteki publiczne w każdej z miejscowości w Gminie oraz ośrodki kultury we wszystkich miejscowościach. W tabeli poniżej przedstawiono formy pracy poszczególnych ośrodków kultury.

Tabela 11. Formy pracy ośrodków kultury w Gminie Łańcut

Wyszczególnienie	Formy pracy
Ośrodek Kultury w Albigowej	<ul style="list-style-type: none"> • Kapela ludowa "Albigowianie" • Orkiestra dęta • Zespół piosenki i ruchu "Pyza" • Młodzieżowa Kapela Ludowa • Akademia Aktywnego Seniora • Klub Seniora • zespół instrumentalno-wokalny • zajęcia gimnastyki rehabilitacyjnej • breakdance
Ośrodek Kultury w Głuchowie	<ul style="list-style-type: none"> • Zespół śpiewaczy "Nasturcje" • Zespół tańca nowoczesnego "Quest" • Dziecięcy Zespół Wokalny "Złote Nutki" • Trio wokalne • Zajęcia ruchowe • Teatrzyk dziecięcy
Ośrodek Kultury w Handzlówce	<ul style="list-style-type: none"> • Orkiestra dęta • Klub Seniora • aerobik • spotkania rękodzielnicze i wspomnieniowe o Handzlówce • nauka gry na gitarze
Ośrodek Kultury w Kosinie	<ul style="list-style-type: none"> • Chór mieszany czterogłosowy "Fraza" • Zajęcia wokalne • Teatr z Kosiny
Ośrodek Kultury w Kraczkowej	<ul style="list-style-type: none"> • Orkiestra Dęta • Zespół Pieśni i Tańca "Patria" • Zespół Tańca Estradowego "Contrast" • Kraczkowskie Koło Seniorów • Gminne Koło Poetów • Zajęcia komputerowe • Robotyka • Zajęcia rękodzielnicze • Zumba • Zespół folkowy Bez perspektyw
Ośrodek Kultury w Rogóźnie	<ul style="list-style-type: none"> • Zespół śpiewaczy "Rogóżnianki" • Zespół wokalny "Trio" • Zespół Tańca Nowoczesnego "Bestie" • Dziecięca grupa wokalna • Klub Seniora

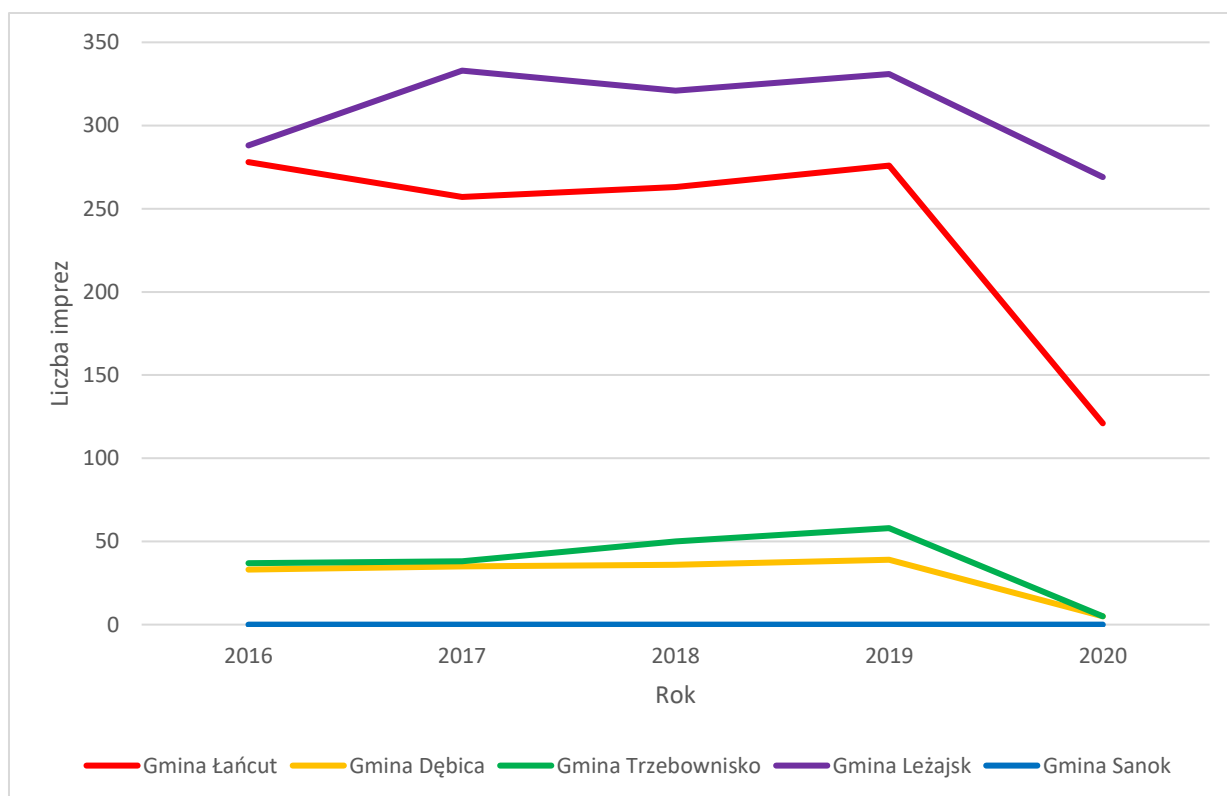
	<ul style="list-style-type: none"> • Nauka gry na gitarze
Ośrodek Kultury w Soninie	<ul style="list-style-type: none"> • Chór mieszany czterogłosowy "Camerata" • Zespół ludowy "Sonina" • Zespół taneczny "Carmel" • Orkiestra dęta • Klub Seniora • Zespół śpiewaczy "Kłos II" • Zajęcia ruchowo-taneczne dla dorosłych • Robotyka • Kółko plastyczne • Klub etnograficzny • Zajęcia kulinarne, cykliczne • Zajęcia komputerowe • Zajęcia sportowo-rekreacyjne
Ośrodek Kultury w Wysokiej	<ul style="list-style-type: none"> • Zespół regionalny "Tkacze" • Orkiestra dęta • Kapela podwórkowa "Wysoczanie" • Zespół tańca ludowego "Poleczka" • Szkółka Orkiestrowa • breakdance • Chór męski "Edwardos" • Kółko szachowe • Zajęcia rytmiczno-taneczne • Zespół Śpiewaczy Klubu Seniora • Spotkania Seniorów • Kapela Ludowa • Balet
Ośrodek Kultury w Cierpiszu	<ul style="list-style-type: none"> • Zespół taneczny „Motylki” • Zespół śpiewaczy dla dorosłych • Kółko plastyczne

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ze strony internetowej Gminy Łańcut

Liczba imprez zorganizowanych przez centra, domy i ośrodki kultury, kluby i świetlice w Gminie Łańcut w latach 2016-2020 kształtowała się na poziomie od 278 w roku 2016 do 121 w roku 2020. Mniejsza liczba imprez w ostatnim z analizowanych lat jest cechą charakterystyczną dla wszystkich z analizowanych gmin – ze względu na ograniczenia wywołane przez pandemię koronawirusa część imprez nie mogło być w tym roku organizowanych.

W porównaniu do gmin referencyjnych, liczbę imprez na terenie Gminy Łańcut można określić jako wysoką – większą liczbę imprez odnotowano jedynie w Gminie Leżajsk. W Gminie Sanok nie występowały imprezy w tych latach.

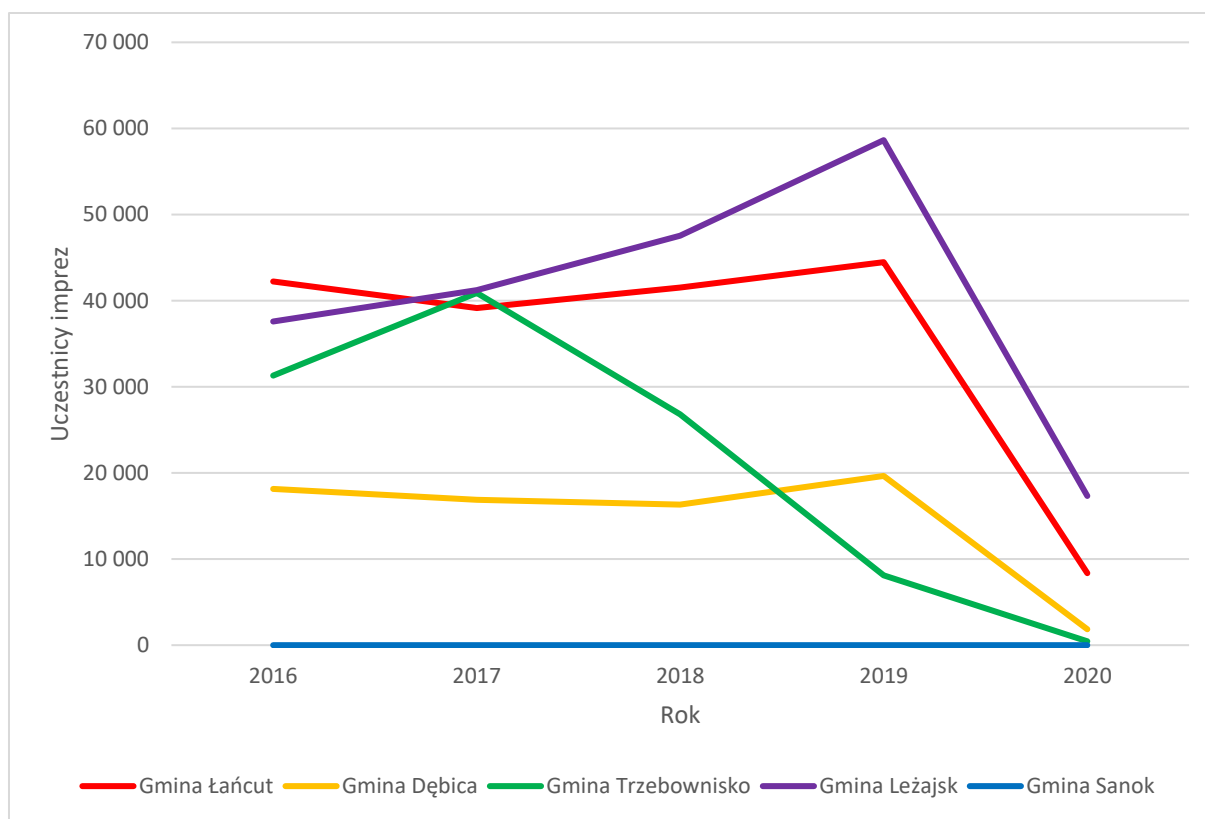
Wykres 16. Liczba imprez zorganizowanych przez centra, domy i ośrodki kultury, kluby i świetlice

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

Imprezy organizowane w Gminie Łańcut przez centra, domy i ośrodki kultury, kluby i świetlice cieszyły się dużym zainteresowaniem. Liczba uczestników imprez w Gminie Łańcut była w roku 2016 najwyższą, a w pozostałych latach jedną z najwyższych w analizowanych gminach. Największą liczbę uczestników imprez, tj. ponad 44 tys. osób, odnotowano w 2019 r.

Wykres 17. Liczba uczestników imprez organizowanych przez centra, domy i ośrodki kultury, kluby i świetlice

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

Na terenie Gminy Łańcut znajdują się następujące obiekty wpisane do rejestru zabytków województwa podkarpackiego:

- kościół parafialny p.w. Narodzenia NMP w Albigowej wraz z otoczeniem,
- Zespół Folwarczny w Albigowej oraz aleje i szpalery drzew otaczające zespół folwarczy,
- kościół par. p.w. św. Stanisława Biskupa w Kosinie wraz z obwarowaniem ziemnym,
- kościół filialny p.w. św. Sebastiana w Kosinie wraz z dzwonnica,
- stara plebania w zespole kościoła parafialnego p.w. Św. Mikołaja w Kraczkowej,
- zabytkowy kościół p.w. św. Jana Chrzciciela w Soninie,
- kościół par. p.w. św. Małgorzaty w Wysokiej,
- Rządcówka w Wysokiej.

Na terenie Gminy Łańcut znajduje się 214 obiektów architektury i budownictwa oraz 237 stanowisk archeologicznych wpisanych do gminnej ewidencji, objętych ochroną konserwatorską.

Poniżej opisano najcenniejsze zabytki i dobra kultury na terenie Gminy Łańcut:

- Kościół filialny i dzwonnica w zespole kościoła filialnego w Kosinie p.w. św. Sebastiana – drewniany, z XVII wieku. Kościół posiada wyposażenie wnętrza z okresu XVII-XVIII wieku, z czego szczególnie cenny jest ołtarz główny oraz obrazy i rzeźby zdobiące ściany świątyni.

- Drewniany kościół p.w. św. Jana Chrzciciela w Soninie z wyposażeniem z okresu XVII-XIX wieku, w tym XVII-wieczne ołtarze z przykładami malarstwa europejskiego i rzeźbą ludową z tego okresu.

6. Sport, turystyka

Na terenie Gminy Łańcut funkcjonują liczne kluby sportowe:

- Ludowy Klub Sportowy Szarotka Rogóżno,
- Ludowy Klub Sportowy Dąb Kosina,
- Ludowy Klub Sportowy Głuchowianka Głuchów,
- Ludowy Klub Sportowy Sawa Sonina,
- Ludowy Klub Sportowy Orzeł Wysoka,
- Ludowy Klub Sportowy Arka Albigowa,
- Ludowy Klub Sportowy Czarni Kraczkowa,
- Handzłowski Klub Sportowy „Grom” SZiK w Handzlówce.

Ponadto, w Gminie Łańcut działa Stowarzyszenie Sportowo-Turystyczne Gminy Łańcut SPORTUR w Wysokiej, które celem jest m.in. upowszechnianie zdrowego stylu życia, stabilności życiowej, kultury fizycznej i sportu.

W gminie znajduje się kilka obiektów sportowych, które pozwalają osobom zainteresowanym sportem aktywnie spędzać czas – są to (informacje na podst. strony <https://www.gminalancut.pl/o-gminie/sport-i-rekreacja/obiekty-sportowe>):

- boisko wielofunkcyjne przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Albigowej (koszykówka, siatkówka, tenis ziemny, piłka nożna i ręczna),
- boisko wielofunkcyjne przy Zespole Szkół w Cierpiszu (koszykówka, siatkówka, tenis ziemny),
- boisko wielofunkcyjne przy Zespole Szkół w Głuchowie (koszykówka, siatkówka, tenis ziemny, piłka nożna i ręczna),
- boisko wielofunkcyjne przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Handzlówce (koszykówka, siatkówka, tenis ziemny, piłka nożna i ręczna),
- „Orlik” przy Zespole Szkół w Kosinie – boisko do gry w piłkę nożną (obok znajduje się boisko do siatkówki, koszykówki i tenisa ziemnego),
- boisko wielofunkcyjne przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Kraczkowej (koszykówka, siatkówka, tenis ziemny, piłka nożna),
- boisko wielofunkcyjne przy Zespole Szkół w Rogóżnie (koszykówka, siatkówka, tenis ziemny, obok boisko do piłki nożnej),
- boisko wielofunkcyjne przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Soninie (koszykówka, siatkówka, tenis ziemny),
- „Orlik” przy Zespole Szkół im. Tadeusza Kościuszki w Wysokiej (koszykówka, siatkówka, tenis ziemny, obok boisko do piłki nożnej, siatkówki plażowej oraz stadion).

Rysunek 3 Boisko wielofunkcyjne w Wysokiej

Źródło: Dane otrzymane z Urzędu Gminy w Łąncucie

Liczba boisk sportowych w Gminie Łącut jest najwyższa spośród wszystkich analizowanych gmin (dane GUS za 2018 rok). Gmina posiada również dużą liczbę siłowni zewnętrznych (we wszystkich miejscowościach gminy) oraz stadiony we wszystkich miejscowościach. Od 2021 roku funkcjonuje zrewitalizowany basen otwarty w Wysokiej.

Rysunek 4 Basen w Wysokiej

Źródło: Dane otrzymane z Urzędu Gminy w Łańcucie

Na terenie Gminy wyznaczone zostały następujące szlaki turystyczne, ścieżki i trasy rowerowe:

- ścieżka ekologiczno-dydaktyczna „Koralowa” w Cierpiszu (ścieżka nosi nazwę „Koralowa” ze względu na liczne okazy bzu koralowego, trasa ścieżki obejmuje 10 odcinków, których przejście zajmuje 2-4 godziny);
- trasa rowerowa o długości ok. 30 km, która przebiega przez Handzlówkę, Albigową-Honie, Cierpisz, Kraczkową, Albigową do Handzlówki (początek i zakończenie trasy znajduje się w centrum Handzlówki);
- trasa rowerowa „Szlakiem Kraczkowskich Kapliczek i Krzyży”: Grunwald-Wzgórze Magdalenka-Cierpisz-Grunwald (trasa liczy 15,5 km, na trasie znajduje się m.in.: 21 zabytkowych kapliczek, 4 krzyże, ruiny starego folwarku, zabytkowe 300-letnie dęby oraz 2 punkty widokowe);
- zachodnia (Solarna) trasa rowerowa w Handzlówce o długości prawie 8 km;
- wschodnia trasa rowerowa w Handzlówce o długości 6 km;
- ścieżki spacerowo-rowerowe w Soninie („szlakiem wiatraków” o długości ok. 13km) i Albigowej (długości ok. 2 i 3 km).

Źródło: Dane otrzymane z Urzędu Gminy w Łąncucie

Przez teren Gminy przebiegają szlaki:

- Szlak Turystyczny im. Płk. Leopolda Lisa-Kuli
Szlak wytyczony przez rzeszowski Oddział PTTK w 2011 r. Marsz szlakiem płk. Lisa-Kuli upamiętnia postać bohatera walk niepodległościowych, który urodził się w Kosinie, a potem przeniósł się z rodziną do Rzeszowa. Trasa szlaku jest następująca: Kosina – Markowa – Husów – Albigowa – Cierpisz – kościółek pw. M. Magdaleny – Słocina – Rzeszów (szlak czerwony, długość 39 km);
- szlak zielony – z Rzeszowa do Woli Zarczyckiej i dalej do Nowej Sarzyny
Na terenie gminy Łącut biegnie przez Cierpisz (tereny leśne), Kraczkową, Albigową (10 km) do przysiółka Budy Wysockie;
- Droga św. Jakuba VIA REGIA – CAMINO DE SANTIAGO
Droga oznakowana znakiem żółtej muszli na niebieskim tle. Przez teren Gminy (Rogóżno, Kosinę, Soninę i Kraczkową) przebiega 20-kilometrowy fragment polskiej części trasy pielgrzymkowej chrześcijan prowadzącej do hiszpańskiej Katedry w Santiago de Compostela;
- Szlak turystyczno-samochodowy TRANSLANDS
Szlak przebiega przez teren powiatów leżajskiego i łańcuckiego, śladem obiektów związanych z dawną Ordynacją łańcucką rodziny Potockich i z Muzeum Pamiątek Podregionu w Leżajsku. Trasa rozpoczyna się w Handzlówce (ujęcie wodne Zamku Potockich) i prowadzi przez Albigową, Kraczkową, Soninę (zabytkowy kościółek) oraz Wysoką. Długość całej trasy to 121 km, w tym ok. 20 km na terenie Gminy Łącut.

Ponadto, w Albigowej znajduje się stadnina koni „Bask” i Szkółka Jeździecka „PROMYK”. Szkółka znajduje się na terenie posiadłości rodziny Potockich, a stadnina została założona jeszcze przed I wojną światową i należy do jednych z najstarszych w kraju.

Ponadto, na terenie Gminy Łańcut znajdują się następujące obiekty:

- stadnina koni w Głuchowie, która prowadzi hodowlę koni rasy małopolskiej,
- Muzeum Regionalne w Handzlówce, które mieści się w starej plebanii z 1910 r., a jego zbiory nawiązują do historii wsi i okolic,
- Izba Regionalna w Albigowej gromadząca i eksponująca pamiątki albigowskiej przeszłości, podzielona tematycznie na dwie grupy: „Z dziejów Albigowej” i „Gody w Albigowej”,
- Dolina Miłosierdzia w Kraczkowej, w której znajduje się grota-kaplica, 20 figur świętych i droga krzyżowa – jest to miejsce wyciszenia, skupienia i modlitwy.

W Handzlówce można skorzystać z orczykowego wyciągu narciarskiego z trasą o długości 450 m, obok którego znajduje się schronisko „Staś”.

Na terenie Gminy Łańcut występuje 14 obiektów świadczących usługi hotelarstwie oraz 2 hotele w Kraczkowej.

7. Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne

Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Łącut zostało uchwalone Uchwałą Nr XXVI/229/2001 Rady Gminy Łącut z dnia 6 czerwca 2001 r. Dokument obejmuje w szczególności cele zagospodarowania przestrzennego Gminy, kierunki rozwoju struktury przestrzennej oraz politykę przestrzenną.

Na koniec 2020 roku obowiązujące było Studium zaktualizowane poprzez III zmianę, uchwaloną Uchwałą nr XXII/308/20 Rady Gminy Łącut z dnia 18 września 2020 r. Uchwałą nr XXII/309/20 Rady Gminy Łącut z dnia 18 września przystąpiono zaś do sporządzenia IV zmiany Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Łącut.

Obszar Gminy Łącut objęty jest Miejscowymi Planami Zagospodarowania Przestrzennego dotyczącymi następujących miejscowości:

Tabela 12. Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego w Gminie Łącut

Lp	Numer i data uchwały	Oznaczenie MPZP	Miejscowość, której dotyczy MPZP
1.	Uchwała nr XVII/147/96 z dnia 29.10.1996 r.	43/96 – 50/96	Albigowa
2.	Uchwała nr XXVII/148/96 z dnia 29.10.1996 r.	67/96 – 69/96	Cierpisz
3.	Uchwała nr XXVII/149/96 z dnia 29.10.1996 r.	1/96 – 8/96 i 8a/96	Głuchów
4.	Uchwała nr XXVII/150/96 z dnia 29.10.1996 r.	70/96 – 75/96	Handzlówka
5.	Uchwała nr XXVII/151/96 z dnia 29.10.1996 r.	9/96 – 13/96, 13a/96 i 13b/96	Kosina
6.	Uchwała nr XXVII/152/96 z dnia 29.10.1996 r.	51/96 – 66/96, 66a/96 i 66b/96	Kraczkowa
7.	Uchwała nr XXVII/153/96 z dnia 29.10.1996 r.	14/96 – 20/96	Rogóźno
8.	Uchwała nr XXVII/154/96 z dnia 29.10.1996 r.	21/96 – 31/96	Sonina
9.	Uchwała nr XXVII/155/96 z dnia 29.10.1996 r.	32/96 – 42/96	Wysoka
10.	Uchwała nr XXXIV/216/97 z dnia 28.11.1997 r.	1/97	Kosina
11.	Uchwała nr XXXIV/217/97 z dnia 28.11.1997 r.	2/97	Rogóźno
12.	Uchwała nr XXXIV/218/97 z dnia 28.11.1997 r.	3/97	Kosina
13.	Uchwała nr XXXIV/219/97 z dnia 28.11.1997 r.	4/97	Kosina
14.	Uchwała nr XXXIV/220/97 z dnia 28.11.1997 r.	5/97	Rogóźno
15.	Uchwała nr XXXIV/221/97 z dnia 28.11.1997 r.	6/97	Kosina
16.	Uchwała nr XXXIV/222/97 z dnia 28.11.1997 r.	7/97	Kosina
17.	Uchwała nr XXXIV/223/97 z dnia 28.11.1997 r.	8/97	Kraczkowa
18.	Uchwała nr XXXIV/224/97 z dnia 28.11.1997 r.	9/97	Kosina
19.	Uchwała nr XXXIV/225/97 z dnia 28.11.1997 r.	10/97	Kraczkowa
20.	Uchwała nr XXXIV/226/97 z dnia 28.11.1997 r.	11/97	Albigowa, Wysoka
21.	Uchwała nr XXXIV/227/97 z dnia 28.11.1997 r.	12/97	Albigowa
22.	Uchwała nr XXXIV/228/97 z dnia 28.11.1997 r.	13/97	Głuchów
23.	Uchwała nr XXXIV/229/97 z dnia 28.11.1997 r.	14/97	Wysoka
24.	Uchwała nr XXXIV/230/97 z dnia 28.11.1997 r.	15/97	Wysoka
25.	Uchwała nr XXXIV/231/97 z dnia 28.11.1997 r.	16/97	Kraczkowa
26.	Uchwała nr XXXIV/232/97 z dnia 28.11.1997 r.	17/97	Kraczkowa, Cierpisz,

			Albigowa, Handzlówka
27.	Uchwała nr VI/57/99 z dnia 25.02.1999 r.	1/99 – 4/99	Albigowa
28.	Uchwała nr XXXIII/286/02 z dnia 28.02.2002 r.	„ZALESIENIA – 2001”	Albigowa, Cierpisz, Handzlówka, Kraczkowa, Wysoka
29.	Uchwała nr XXXVII/294/02 z dnia 25.04.2002 r.	1 miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w miejscowości Kraczkowa	Kraczkowa
30.	Uchwała nr XXXVII/320/02 z dnia 14.08.2002 r.	1 miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w miejscowości Albigowa	Albigowa
31.	Uchwała nr XXXVII/321/02 z dnia 14.08.2002 r.	2 miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego w miejscowości Sonina	Sonina
32.	Uchwała nr IV/21/02 z dnia 30.12.2002 r.	19 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w miejscowości Albigowa	Albigowa
33.	Uchwała nr IV/22/02 z dnia 30.12.2002 r.	6 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w miejscowości Cierpisz	Cierpisz
34.	Uchwała nr IV/23/02 z dnia 30.12.2002 r.	17 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w miejscowości Głuchów	Głuchów
35.	Uchwała nr IV/24/02 z dnia 30.12.2002 r.	5 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w miejscowości Handzlówka	Handzlówka
36.	Uchwała nr IV/25/02 z dnia 30.12.2002 r.	10 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w miejscowości Kosina	Kosina
37.	Uchwała nr IV/26/02 z dnia 30.12.2002 r.	26 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w miejscowości Kraczkowa	Kraczkowa
38.	Uchwała nr IV/27/02 z dnia 30.12.2002 r.	2 miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego w miejscowości Rogóżno	Rogóżno

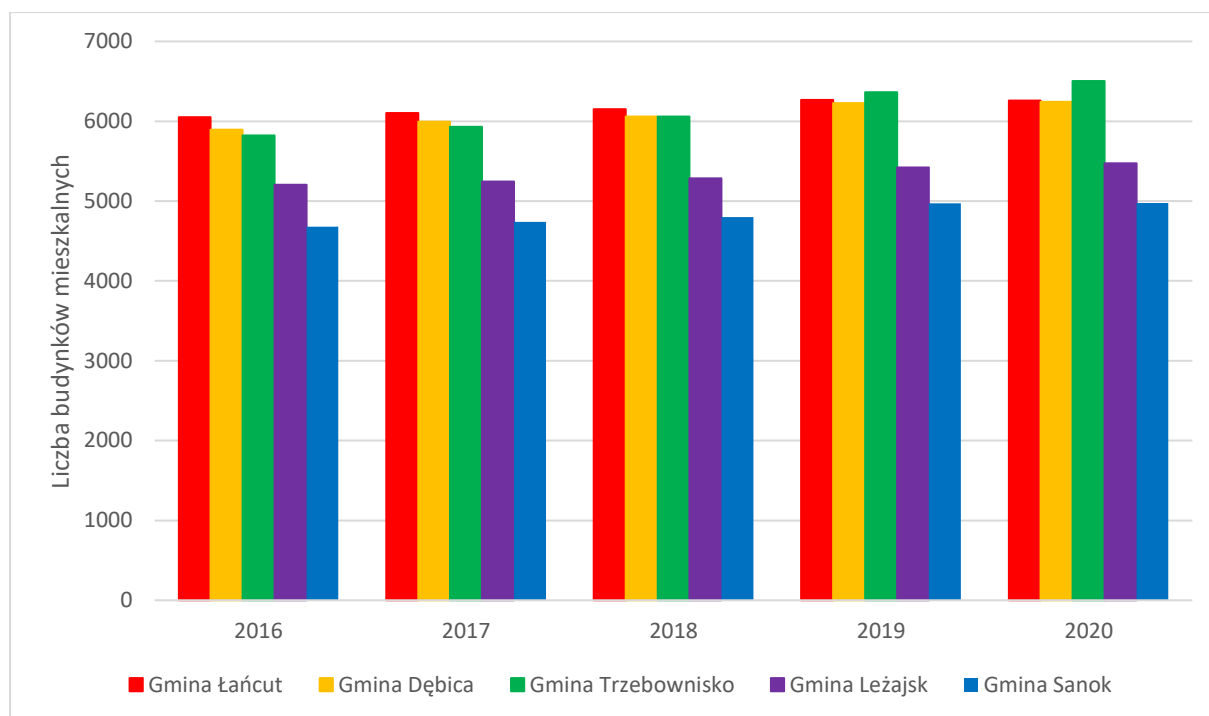
39.	Uchwała nr IV/28/02 z dnia 30.12.2002 r.	26 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w miejscowości Sonina	Sonina
40.	Uchwała nr IV/29/02 z dnia 30.12.2002 r.	26 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w miejscowości Wysoka	Wysoka
41.	Uchwała nr VII/51/03 z dnia 25.04.2003 r.	zbiornik retencyjny wody wraz z otoczeniem w miejscowości Głuchów	Głuchów
42.	Uchwała nr XXIV/172/05 z dnia 03.03.2005 r.	„trasa gazociągu DN 400”	Sonina, Głuchów
43.	Uchwała nr VII/62/07 z dnia 08.06.2007 r.	teren cmentarza z otoczeniem w Albigowej	Albigowa
44.	Uchwała nr X/103/07 z dnia 14.11.2007 r.	teren cmentarza z otoczeniem w Cierpiszu	Cierpisz
45.	Uchwała nr XXX/283/09 z dnia 13.08.2009 r.	farma wiatrowa w gminie Łańcut – obszar A	Sonina, Wysoka
46.	Uchwała nr XXX/284/09 z dnia 13.08.2009 r.	farma wiatrowa w gminie Łańcut – obszar B	Wysoka
47.	Uchwała nr XXX/265/09 z dnia 13.08.2009 r.	farma wiatrowa w gminie Łańcut – obszar C	Sonina, Kosina
48.	Uchwała nr XXX/286/09 z dnia 13.08.2009 r.	farma wiatrowa w gminie Łańcut – obszar D	Kosina
49.	Uchwała nr XIV/109/11 z dnia 29.11.2002 r.	zmiana MPZP uchwalonego uchwałą Nr IV/28/02 z dnia 30.12.2002 r.	Sonina
50.	Uchwała nr VI/35/15 z dnia 14.04.2015 r.	1/2013	Głuchów
51.	Uchwała nr IX/61/15 z dnia 07.07.2015 r.	4/2013	Głuchów
52.	Uchwała nr XIX/149/16 z dnia 21.06.2016 r.	3/2013	Głuchów
53.	Uchwała nr XXXVI/307/17 z dnia 23.11.2017 r.	Zmiana MPZP uchwalonego Uchwałą Nr VI/35/15 z dnia 14.04.2015 r.	Głuchów
54.	Uchwała nr XXXIV/295/02 z dnia 25.04.2002 r.	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów rolnych	Albigowa, Cierpisz, Handzlówka, Kraczkowa, Wysoka
55.	Uchwała nr V/69/19 z dnia 28.01.2019 r.	1/2015	Rogóżno
56.	Uchwała nr XXIV/338/20 z dnia 30.11.2020 r.	2/2015	Rogóżno
57.	Uchwała nr XXX/481/21 z 30.11.2021 r.	teren cmentarza z otoczeniem w Rogóżnie	Rogóżno

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <https://bip.gminalancut.pl/>

Na terenie Gminy Łańcut występuje dziewięć jednostek osadniczych – Kraczkowa, Cierpisz, Albigowa, Handzlówka, Wysoka, Sonina, Głuchów, Kosina, Rogóżno. Siedziba Gminy Łańcut znajduje się w mieście Łańcut. Na koniec 2020 r. najwięcej mieszkańców zamieszkiwało Kraczkową (3804 osób) oraz Kosinę (3631 osób), najmniej zaś miejscowość Cierpisz (858 osób).

Liczba budynków mieszkalnych na terenie Gminy Łańcut wzrosła w latach 2016-2020. Największy wzrost tej liczby (o 116 budynki) zanotowano w roku 2019, zaś jedyny spadek (o 5 budynków) w roku 2020. W porównaniu do pozostałych z analizowanych gmin, liczba budynków w Gminie Łańcut była w poszczególnych latach najwyższą lub jedną z najwyższych.

Wykres 18. Budynki mieszkalne w Gminie Łańcut i gminach referencyjnych w latach 2016-2020

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

Innym wskaźnikiem, który może prezentować aktywność budowlaną mieszkańców jest liczba oddanych do użytku mieszkań (który dotyczy zarówno zabudowy jednorodzinnej, jak i wielorodzinnej). Wskaźnik ten w Gminie Łańcut w latach 2016-2020 wynosił od 63 do 92 (średnio 77). Wyższe wskaźniki w tym zakresie osiągała Gmina Dębica i Gmina Trzebownisko (średnio, odpowiednio, 101,4 i 166,8).

W roku 2020 wydano w Gminie Łańcut:

- 177 decyzje o warunkach zabudowy,
- 83 decyzje o ustaleniu lokalizacji celu publicznego,
- 23 decyzje o przeniesieniu decyzji o warunkach zabudowy,
- 32 decyzje o zmianie decyzji.

Zgodnie z danymi Urzędu Statystycznego, w 2020 r. w Gminie Łańcut liczba wydanych pozwoleń na budowę i dokonanych zgłoszeń budowy z projektem budowlanym wynosiła 78 szt. Jest to jedna z najniższych liczb spośród analizowanych gmin (mniejsza wystąpiła jedynie w Gminie Sanok). W porównaniu z rokiem poprzednim liczba ta spadła o 5 szt. Oznacza to, że zainteresowanie procesami budowlanymi w Gminie Łańcut jest stosunkowo niskie w porównaniu z innymi gminami.

Powierzchnia ogółem Gminy Łańcut wynosi 10662 ha, w tym użytki rolne 8317 ha (dane na podstawie „Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Łańcut”). Pomimo dużej ilości użytków rolnych, Gmina Łańcut nie jest gminą typowo rolniczą, a gospodarstwa rolne na

terenie gminy są silnie rozdrobnione. Powierzchnia lasów ogółem w Gminie Łańcut w 2020 r. wynosiła 638,84 ha, zaś powierzchnia gruntów leśnych ogółem – 644,69 ha (dane GUS).

8. Bezpieczeństwo publiczne

Na terenie Gminy Łańcut funkcjonuje dziesięć jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych, w tym cztery jednostki włączone są do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego (OSP Albigowa, OSP Kosina, OSP Handzlówka, OSP Kraczkowa).

W tabeli poniżej przedstawiono udział poszczególnych jednostek w działaniach ratowniczych z wyłączeniem jednostek organizacyjnych Państwowej Straży Pożarnej.

Tabela 13. Udział w działaniach ratowniczych jednostek OSP.

Jednostki OSP włączone w KSRG				
Siedziba jednostki	Rodzaj prowadzonych działań			
	Požary	Miejscowe zagrożenia	Alarmy fałszywe	Ogółem
Albigowa	21	44	2	67
Handzlówka	7	26	0	32
Kosina	8	26	0	33
Kraczkowa	14	45	0	59
Jednostki OSP spoza KSRG				
Siedziba jednostki	Rodzaj prowadzonych działań			
	Požary	Miejscowe zagrożenia	Alarmy fałszywe	Ogółem
Albigowa Honie	0	1	0	1
Cierpisz	3	5	0	8
Głuchów	5	20	0	25
Rogóżno	0	14	0	14
Sonina	2	31	0	33
Wysoka	3	12	0	15

Źródło: Opracowanie własne na podstawie „Raportu o stanie Gminy Łańcut za 2020 rok”

Jednostki OSP posiadają następujący sprzęt:

- OSP Albigowa – posiada 3 samochody gaśnicze (Jelcz z 1981 r., Lublin z 2000 r. oraz IVECO z 2017 r.) oraz sprzęt ratowniczo-gaśniczy, taki jak: piła motorowa (4 szt.), pompa szlamowa (3 szt.), agregat prądotwórczy GEKO, zestaw hydrauliczny HOLMATRO, piła do stali i betonu, motopompa PO-5, motopompa PO-8, motopompa pływająca, aparat Ochrony Dróg Oddechowych (ODO) 4 szt., defibrylator, torba ratownicza R1, czujnik wielogazowy. Cały sprzęt oraz umundurowanie przechowywane są w odremontowanych pomieszczeniach garażowych, którymi jednostka dysponuje na podstawie użyczenia.
- OSP Albigowa Honie – posiada 1 samochód (Żuk z 1979 r.) oraz sprzęt ratowniczo-gaśniczy, taki jak: motopompa PO-5, piła motorowa STIHL. Jednostka otrzymała w użyczenie budynek wraz z garażem, będącym własnością gminy.
- OSP Cierpisz – posiada 1 samochód (Gazela z 2008 r.) oraz sprzęt ratowniczo-gaśniczy, taki jak: motopompa PO-5, pompa szlamowa, agregat prądotwórczy, piła motorowa, aparat ODO (2

szt.). Na podstawie użyczenia jednostka dysponuje garażem oraz pomieszczeniami gospodarczymi.

- OSP Głuchów – posiada 2 samochody (Gazela z 2007 r. oraz Renault z 1990 r.) oraz sprzęt ratowniczo-gaśniczy, taki jak: agregat prądotwórczy, motopompa PO-8, motopompa PO-5, pompa pływająca Niagara, pompa szlamowa, piła motorowa (2 szt.), aparat ODO (2szt.), torba ratownicza R1, deska ortopedyczna - zestaw. Jednostce użyczono garaż wraz ze świetlicą.
- OSP Handzlówka – posiada 3 samochody (STAR z 1979 r., Volkswagen z 1993 r., Renault z 2021 r.) oraz sprzęt ratowniczo-gaśniczy, taki jak: piła motorowa (3 szt.), motopompa PO-5, pompa szlamowa Niagara, agregat prądotwórczy (2 szt.), pompa szlamowa (2 szt.), zestaw hydrauliczny LUKAS, aparat ODO (4 szt.), defibrylator, torba ratownicza R1, deska ortopedyczna – zestaw. Jednostka otrzymała w użyczenie remizę, w której znajdują się dwa stanowiska garażowe wraz z szatnią na umundurowanie bojowe oraz pomieszczenia socjalne.
- OSP Kraczkowa – posiada 2 samochody (IFA z 1971 r. i Ford Transit z 2003 r.) oraz sprzęt ratowniczo-gaśniczy, taki jak: agregat szybkiego natarcia, pompa szlamowa, agregat prądotwórczy, piła spalinowa, piła do stali i betonu, defibrylator, aparat ODO (4 szt.), zestaw hydrauliczny Lukas, czujnik wielogazowy. Jednostka posiada własną remizę z dwoma stanowiskami garażowymi, szatnią na umundurowanie oraz pomieszczenia socjalne.
- OSP Kosina – posiada 2 samochody (Volvo z 2019 r., Iveco Daily z 2020 r.) oraz sprzęt ratowniczo-gaśniczy, taki jak: piła motorowa (4 szt.), pompa szlamowa (4 szt.), zestaw hydrauliczny LUKAS, piła do stali i betonu, motopompa PO-5 (2 szt.), agregat oddymiający, agregat prądotwórczy (2 szt.), opryskiwacz spalinowy, aparat ODO (6 szt.), torba ratownicza R1 (2 szt.), deska ortopedyczna – zestaw (2 szt.). Jednostce zostały przekazane w użytkowanie remiza z garażem, szatnią i budynkiem, w którym odbywają się zebrania zarządu.
- OSP Rogóźno – posiada 1 samochód (Mercedes Benz z 1984 r.) oraz sprzęt ratowniczo-gaśniczy, taki jak: piła motorowa (2 szt.), pompa szlamowa, agregat prądotwórczy, motopompa PO-5, opryskiwacz spalinowy, aparat ODO (2 szt.), torba ratownicza R1, deska ortopedyczna - zestaw. Jednostka ma w użyczeniu budynek, w którym znajduje się garaż, szatnie, świetlice oraz miejsce, w którym garażowany jest samochód.
- OSP Sonina – posiada 2 pojazdy (Land Rover z 1999 r., Lublin III z 2001 r.) oraz sprzęt ratowniczo-gaśniczy, taki jak: motopompa PO-5, motopompa PO-8, piła motorowa (3 szt.), pompa Niagara, pompa szlamowa (2 szt.), agregat prądotwórczy (2 szt.), piła do stali i betonu, aparat ODO, torba ratownicza R1. Jednostka dysponuje remizą wraz z garażem, która została przekazana w użyczenie.
- OSP Wysoka – posiada 1 samochód (Lublin III z 2001 r.) oraz sprzęt ratowniczo-gaśniczy, taki jak: pompa szlamowa (2 szt.), motopompa PO- 5 (2 szt.), agregat prądotwórczy, piła motorowa (2 szt.), aparat ODO (2 szt.). Jednostka otrzymała w użyczenie remizę strażacką.

W tabeli poniżej przedstawiono liczbę miejscowych zagrożeń związanych z silnymi wiatrami, opadami śniegu, opadami deszczu, a także zagrożeniami medycznymi i w komunikacji, które wystąpiły na terenie analizowanych gmin w latach 2019-2020. Liczba miejscowych zagrożeń zaobserwowanych w tych latach była najwyższa w Gminie Leżajsk. W 2020 roku 601 z wszystkich zagrożeń na terenie Gminy Leżajsk stanowiły zagrożenia medyczne.

W przypadku Gminy Łańcut w 2020 roku przeważały zagrożenia związane z opadami deszczu. W 2020 roku w żadnej z analizowanych gmin nie odnotowano zagrożeń związanych z opadami śniegu.

Tabela 14. Miejsce zagrożenia wg rodzaju

Nazwa	ogółem		silne wiatry		opady śniegu		opady deszczu		w komunikacji		medyczne	
	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020
Gmina Łańcut	80	546	20	56	0	0	5	198	30	39	11	19
Gmina Dębica	408	139	59	46	2	0	132	7	54	49	11	19
Gmina Trzebownisko	117	114	19	28	0	0	13	15	44	29	14	13
Gmina Leżajsk	178	705	51	39	6	0	17	10	51	31	23	601
Gmina Sanok	155	353	28	20	2	0	14	31	62	61	23	190

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

Liczba zdarzeń wymagających udziału jednostek ochrony przeciwpożarowej i liczba miejscowych zagrożeń w Gminie Łańcut wzrosła w latach 2019-2020. Liczba miejscowych zagrożeń na 1000 ludności wzrosła z 5 w 2019 roku do 17 w 2020 roku. W porównaniu z gminami referencyjnymi, liczbę zdarzeń w Gminie Łańcut w 2020 roku można określić jako wysoką, zbliżoną do liczby zdarzeń w Gminie Sanok.

Tabela 15. Zdarzenia według rodzaju w latach 2019 i 2020

Nazwa	Zdarzenia wymagające udziału jednostek ochrony przeciwpożarowej na 1000 ludności		Pożary przypadające na 1000 ludności		Miejsce zagrożenia na 1000 ludności	
	2019	2020	2019	2020	2019	2020
Gmina Łańcut	7	19	2	2	5	17
Gmina Dębica	17	12	4	3	13	9
Gmina Trzebownisko	11	10	4	4	6	5
Gmina Leżajsk	11	12	3	3	8	8
Gmina Sanok	19	22	7	7	12	15

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

9. Polityka społeczna

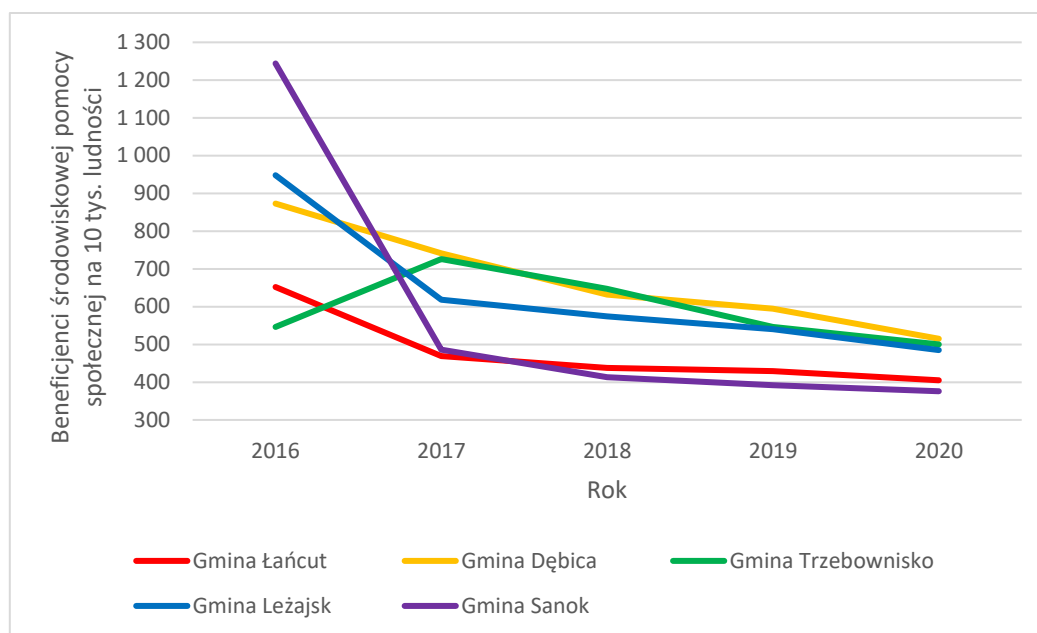
Polityka społeczna gminy jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Zadania Gminy Łańcut w zakresie opieki społecznej realizowane są poprzez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Pomocy społecznej udziela się w szczególności z powodu:

- ubóstwa,
- sieroctwa,
- bezdomności,
- bezrobocia,
- niepełnosprawności,
- długotrwałej lub ciężkiej choroby,
- przemocy w rodzinie,
- potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi,
- potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności,
- bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych,
- trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art 159 ust.1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach,
- trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,
- alkoholizmu lub narkomanii,
- zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej,
- klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Liczba beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w Gminie Łańcut w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców spadała (rocznie) w latach 2016-2020 od poziomu 652 osób do 405 osób. Największy spadek odnotowano w roku 2017 – w porównaniu do roku poprzedniego analizowana liczba zmniejszyła się o 183 osoby. W porównaniu z innymi gminami, liczba beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w Gminie Łańcut jest niska – wśród analizowanych gmin niższą wartość tego wskaźnika odnotowano jedynie w Gminie Sanok.

Wykres 19. Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

Głównymi powodami przyznania świadczeń z pomocy społecznej w 2020 roku były: bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych zwłaszcza w rodzinach wielodzietnych i niepełnych.

Tabela 16. Powody przyznawania pomocy społecznej w 2020 r.

Rodzaj świadczenia	Liczba osób
Zadania zlecone	
Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi	6
Wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznane przez sąd	4
Zasiłek celowy z tytułu zdarzenia losowego	115
Zadania własne	
Zasiłek stały	27
Zasiłek okresowy	70
Zasiłek celowy ogółem w tym:	203
Zasiłek celowy przyznany w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2020	132
Zasiłek celowy zdarzenie losowe	21
Składki na ubezpieczenie zdrowotne od zasiłków stałych	28
Świadczenia niepieniężne z pomocy społecznej	
Posiłek dla dzieci	112
Usługi opiekuńcze	7
Odpłatność Gminy za pobyt w Domu Pomocy Społecznej	21
Wspieranie rodziny i piecza zastępcza	17
Pomoc bezdomnym	3

Źródło: Raport o stanie Gminy Łańcut za 2020 r.

Na terenie Gminy Łańcut występuje jedna przychodnia podległa samorządowi terytorialnemu (Zakład Opiekuńczo- Lecznicy w Handzlówce). W pozostałych gminach odnotowano: 2 przychodnie w Gminie Sanok, 3 przychodnie w Gminie Trzebownisko oraz 0 przychodni w Gminie Dębica i Gminie Leżajsk.

Tabela 17. Przychodnie podległe samorządowi terytorialnemu

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020
Gmina Łańcut	1	1	1	1	1
Gmina Dębica	0	0	0	0	0
Gmina Trzebownisko	3	3	3	3	3
Gmina Leżajsk	0	0	0	0	0
Gmina Sanok	3	2	2	3	2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

Liczba udzielonych porad z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej w Gminie Łańcut zmniejszyła się o ponad 16 tysięcy w latach 2016-2020, osiągając w 2020 r. poziom 43 029 porad. Na tle pozostałych gmin referencyjnych był to średni poziom (średnia dla wszystkich analizowanych gmin w roku 2020 to ok. 49 800 porad) – najwięcej porad udzielano w Gminie Trzebownisko (86,1 tys. porad w 2020 r.), najmniej zaś w Gminie Sanok (ok. 26,7 tys. porad w 2020 r.).

Tabela 18. Liczba udzielonych porad z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020
Gmina Łańcut	59 302	55 241	48 615	42 973	43 029
Gmina Dębica	62 547	62 561	63 191	62 360	60 407
Gmina Trzebownisko	101 322	98 797	89 951	92 092	86 100
Gmina Leżajsk	48 857	48 158	48 035	47 639	32 880
Gmina Sanok	47 321	47 861	46 456	48 514	26 674

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

10. Edukacja i wychowanie

Jednym z głównych czynników rozwoju społecznego gminy jest zaspokojenie potrzeb edukacyjnych jej mieszkańców.

W 2020 roku w ramach Programu Maluch+ przebudowano budynki byłych przedszkoli w Kosinie oraz w Kraczkowej i przystosowano je na potrzeby żłobków. Łącznie posiadają one 37 miejsc.

Rysunek 6 Żłobek w Kraczkowej

Źródło: Dane otrzymane z Urzędu Gminy w Łąncucie

Na terenie Gminy występuje dziewięć placówek oświatowych stanowiących szkoły podstawowe połączone z przedszkolami publicznymi:

- Zespół Szkolno-Przedszkolny w Albigowej,
- Zespół Szkół w Cierpiszu,
- Zespół Szkół w Głuchowie,
- Zespół Szkolno-Przedszkolny w Handzlówce,
- Zespół Szkół w Kosinie,
- Zespół Szkolno-Przedszkolny w Kraczkowej (od nowego roku szkolnego 2022/2023),
- Zespół Szkół w Rogóźnie,
- Zespół Szkolno-Przedszkolny w Soninie (od nowego roku szkolnego 2022/2023),
- Zespół Szkolno-Przedszkolny w Wysokiej.

Liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w Gminie Łańcut w latach 2016-2020 utrzymywała się na stosunkowo stałym poziomie. Najmniejszą wartość tego wskaźnika odnotowano w 2017 r. (816 dzieci), zaś najwyższą w 2020 r. (844 dzieci).

W porównaniu do pozostałych analizowanych gmin liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w Gminie Łańcut jest wyższa od średniej i najbardziej zbliżona do Gminy Dębica.

Tabela 19. Liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym

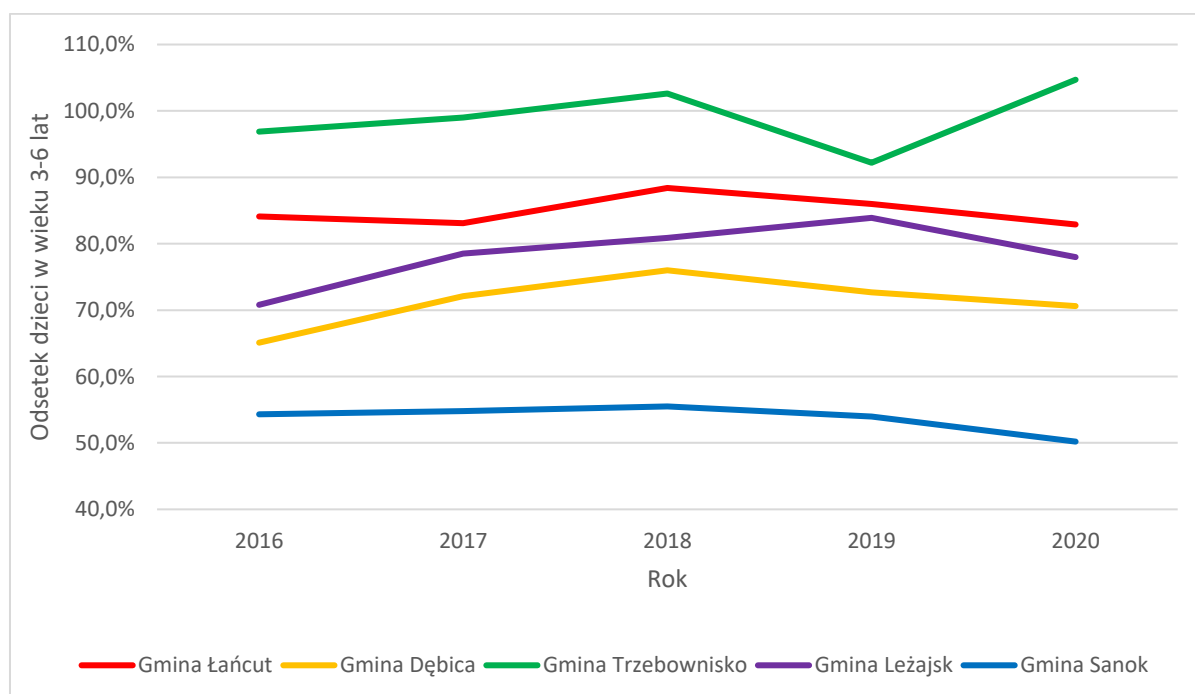
Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020
Gmina Łańcut	826	816	819	824	844
Gmina Dębica	742	810	813	792	798
Gmina Trzebowniko	967	980	1009	973	1145
Gmina Leżajsk	598	649	671	666	647
Gmina Sanok	406	391	388	391	355

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

Najwięcej dzieci z terenu Gminy Łańcut uczęszcza do przedszkola w Kosinie (146 dzieci w roku szkolnym 2020/2021 według danych lokalnych) i przedszkola w Wysokiej (124 dzieci w roku szkolnym 2020/2021), które posiadają odpowiednio 6 oddziałów i 5 oddziałów.

Odsetek dzieci w wieku 3-6 lat objętych wychowaniem przedszkolnym w Gminie Łańcut w latach 2016-2020 wahał się od 82,9% w 2020 r. do maksymalnie 88,4% w 2018 r. Odsetek ten jest jednym z wyższych w porównaniu do gmin referencyjnych. Wyższy wskaźnik występuje jedynie w Gminie Trzebowniko, w której w dwóch z analizowanych lat przekroczył on 100%.

Wykres 20. Odsetek dzieci w wieku 3-6 lat objętych wychowaniem przedszkolnym

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

Liczba dzieci uczęszczających do szkół podstawowych w Gminie Łańcut rośnie rokrocznie od poziomu 1342 dzieci w roku 2016 do poziomu 1858 dzieci w roku 2020. W gminach referencyjnych również odnotowano coroczny wzrost liczby dzieci uczęszczających do szkół podstawowych od roku 2016 do 2018, co wynika zapewne głównie ze stopniowej likwidacji gimnazjów w Polsce od roku 2017. W latach 2018-2020 odnotowano wzrost tej liczby w dwóch z czterech analizowanych gmin referencyjnych – w dwóch pozostałych nastąpił spadek (o 24 osoby w Gminie Sanok i o 48 osób w Gminie Dębica).

Tabela 20. Liczba dzieci uczęszczających do szkoły podstawowej

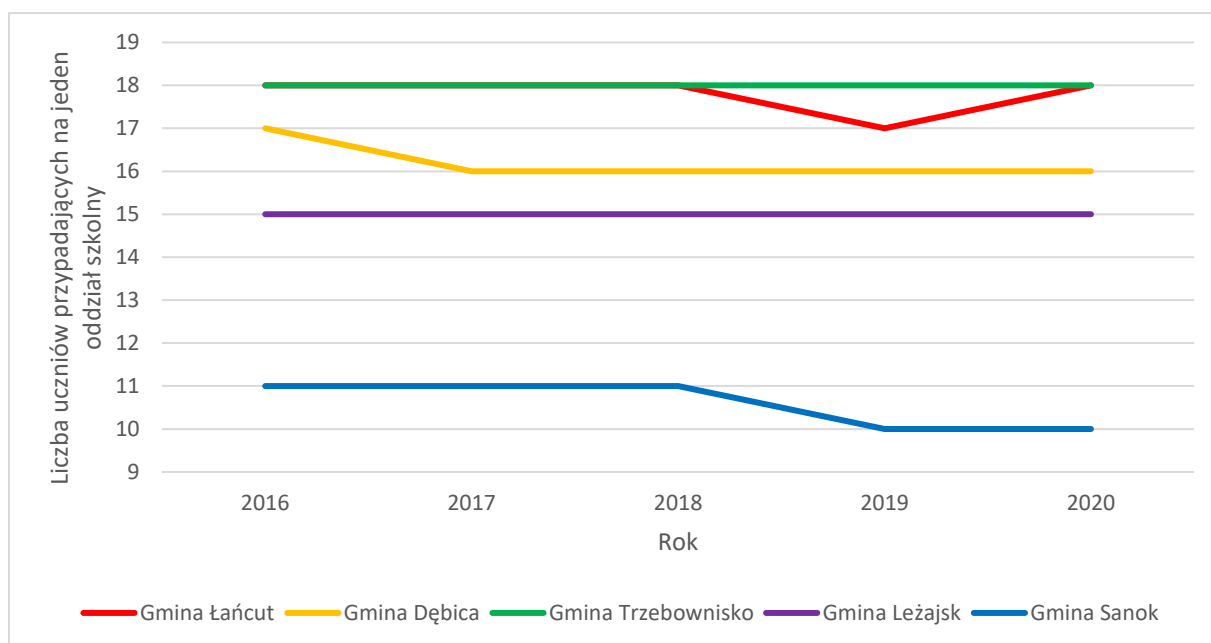
Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020
Gmina Łańcut	1342	1586	1815	1847	1858
Gmina Dębica	1605	1826	2055	2024	2007
Gmina Trzebowniko	1453	1691	1965	2014	2089
Gmina Leżajsk	1200	1383	1569	1569	1607
Gmina Sanok	761	879	996	969	972

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

Największą liczbę uczniów odnotowuje się w Szkole Podstawowej w Kraczkowej (w roku szkolnym 2020/2021 do szkoły tej uczęszczało 311 dzieci, zgodnie z danymi lokalnymi), która posiada 16 oddziałów, oraz do Szkoły Podstawowej w Kosinie (309 dzieci w roku szkolnym 2020/2021), która posiada 17 oddziałów. Najmniejsza liczba uczniów uczęszcza do Szkoły Podstawowej w Cierpiszu (w 2020/2021 – 59 dzieci).

Liczba uczniów przypadających na jeden oddział w szkołach podstawowych w Gminie Łańcut wynosiła w latach 2016-2020 od 17 do 18 uczniów i była to najwyższa liczba ze wszystkich analizowanych gmin we wszystkich latach poza 2019 r. (w tym roku więcej uczniów przypadających na jeden oddział wystąpiło w Gminie Trzebowniko).

Wykres 21. Liczba uczniów przypadających na jeden oddział szkolny

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

W tabeli poniżej przedstawiono współczynnik skolaryzacji w szkołach podstawowych w analizowanych gminach (lata 2016-2020) w podziale na wartość współczynnika brutto i netto. Zgodnie z definicją Głównego Urzędu Statystycznego (<https://stat.gov.pl/>):

- „współczynnik skolaryzacji netto np. dla poziomu szkoły podstawowej wyliczamy dzieląc liczbę uczniów szkół podstawowych w wieku 7-15 lat (wiek przypisany do tego poziomu) na początku danego roku szkolnego przez liczbę ludności w wieku 7-15 lat według stanu w dniu 31 XII tego samego roku; wynik podajemy w ujęciu procentowym”,
- „współczynnik skolaryzacji brutto np. dla poziomu szkoły podstawowej wyliczamy dzieląc liczbę wszystkich uczniów szkół podstawowych bez względu na wiek na początku danego roku szkolnego przez liczbę ludności w wieku 7-15 lat (wiek przypisany do tego poziomu) według stanu w dniu 31 XII tego samego roku; wynik podajemy w ujęciu procentowym”.

Najwyższą wartość wskaźnika skolaryzacji w Gminie Łańcut zanotowano w roku 2017 (skolaryzacja brutto na poziomie 90,11, skolaryzacja netto na poziomie 89,55), najniższy zaś w roku 2019 (skolaryzacja brutto na poziomie 88,16, skolaryzacja netto na poziomie 87,73).

W porównaniu z pozostałymi analizowanymi gminami, wskaźnik skolaryzacji w Gminie Łańcut jest na wysokim poziomie (wyższy wskaźnik występował tylko w Gminie Trzebowniko). Najniższe wartości tego wskaźnika odnotowano dla Gminy Sanok.

Tabela 21. Współczynnik skolaryzacji w latach 2016-2020 w Gminie Łańcut i gminach referencyjnych

	Współczynnik skolaryzacji w 2016 r.		Współczynnik skolaryzacji w 2017 r.		Współczynnik skolaryzacji w 2018 r.		Współczynnik skolaryzacji w 2019 r.		Współczynnik skolaryzacji w 2020 r.	
	brutto	netto	brutto	netto	brutto	netto	brutto	netto	brutto	netto
Gmina Łańcut	88,99	88,40	90,11	89,55	88,67	88,37	88,16	87,73	88,56	88,32
Gmina Dębica	87,75	86,44	85,33	84,95	84,15	83,95	84,29	83,96	84,33	84,03
Gmina Trzebowniko	95,15	93,52	93,32	92,99	92,64	92,36	93,32	93,04	94,74	94,56
Gmina Leżajsk	86,02	84,95	86,11	84,99	86,69	86,46	87,60	87,32	90,23	89,89
Gmina Sanok	60,25	59,38	59,03	58,97	58,83	58,48	57,60	57,43	56,98	56,86

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

Wyniki egzaminu ósmoklasisty w roku szkolnym 2020/2021 w Gminie Łańcut są stosunkowo niskie w porównaniu z wynikami w pozostałych analizowanych gminach. Porównanie z ogólnopolskimi wynikami wygląda następująco:

- język polski: w Gminie Łańcut osiągnięto średni wynik 58,45% i jest to wynik zbliżony do wyniku ogólnopolskiego, wynoszącego 60%; w skali staninowej oznacza to poziom 5 określaný jako średni,
- język angielski: wynik osiągnięty w Gminie Łańcut jest niski w stosunku do wyników ogólnopolskich (58,89% w Gminie Łańcut, 66% w Polsce); w skali staninowej gmina osiągnęła poziom 5, tj. średni,

- matematyka: za rozwiązanie zadań z matematyki ósmoklasiści w Polsce uzyskali średnio 47% punktów możliwych do zdobycia, zaś uczniowie Gminy Łańcut – 49,17% punktów, co stanowi poziom 6 w skali staninowej (poziom wyżej średni).

Tabela 22. Wyniki egzaminu ósmoklasisty w Gminie Łańcut i gminach referencyjnych (rok 2020/2021)

	Język polski		Matematyka		Język angielski	
	liczba zdających	wynik średni (%)	liczba zdających	wynik średni (%)	liczba zdających	wynik średni (%)
Gmina Łańcut	205	58,45	205	49,17	202	58,89
Gmina Dębica	214	60,92	214	51,21	214	63,12
Gmina Trzebownisko	225	66,21	225	52,43	224	69,84
Gmina Leżajsk	200	59,77	200	48,90	199	58,13
Gmina Sanok	111	66,36	111	44,50	110	59,66

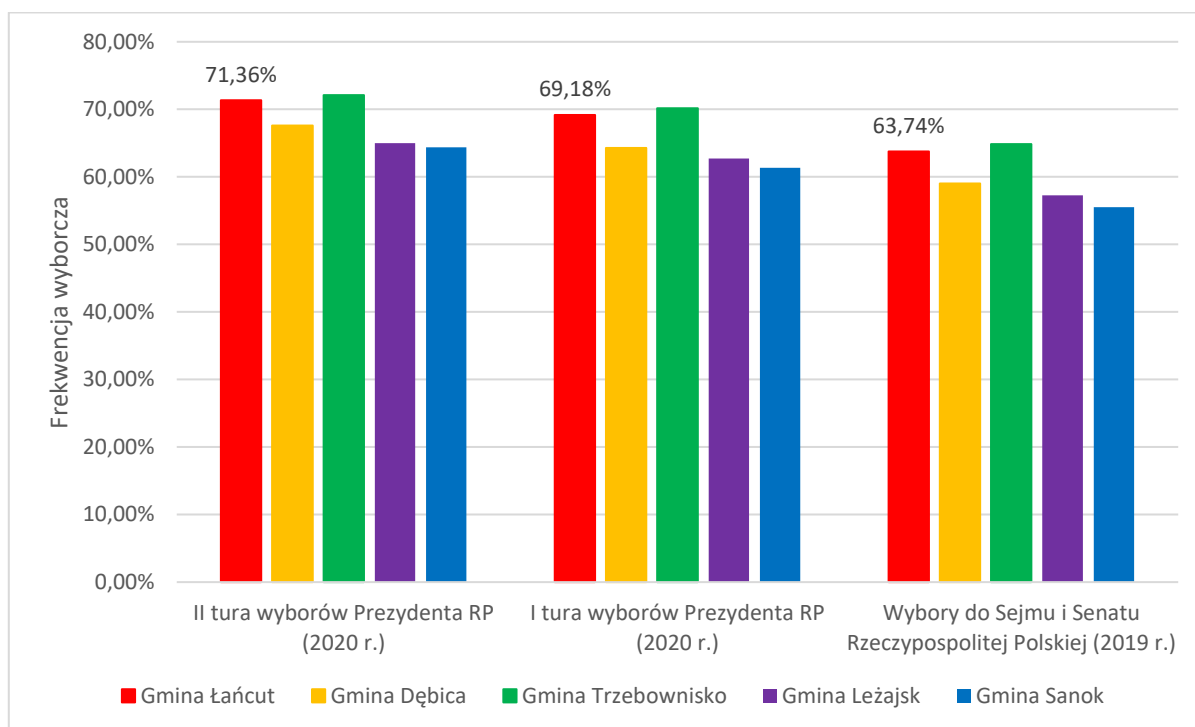
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej

Na terenie Gminy Łańcut występuje jedna szkoła ponadpodstawowa – Zespół Szkół w Wysokiej. W roku szkolnym 2020/2021 do szkoły tej uczęszczało łącznie 158 uczniów, z czego największym zainteresowaniem cieszył się kierunek Technik Żywności i Usług Gastronomicznych (49 osób w ramach technikum pięcioletniego i 43 osoby w ramach technikum czteroletniego).

11. Kapitał społeczny

Aktywność wyborcza w Gminie Łańcut stanowi jeden z podstawowych przejawów aktywności społecznej. Biorąc pod uwagę wybory Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w 2020 r., zarówno w pierwszej, jak i w drugiej turze wyborów frekwencja mieszkańców Gminy Łańcut była stosunkowo wysoka – zarówno w porównaniu do pozostałych gmin poddanych analizie, jak i w porównaniu do frekwencji ogólnopolskiej, która wyniosła 68,18% dla II tury wyborów i 64,51% dla I tury. Jeśli chodzi o wybory do Sejmu i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w 2019 r. (przyjęto dane dot. wyborów do Sejmu), frekwencję Gminy Łańcut można również uznać za wysoką – jedną z najwyższych spośród gmin referencyjnych oraz wyższą niż średnia dla Polski (na poziomie 61,74%).

Wykres 22. Frekwencja wyborcza w Gminie Łańcut i gminach referencyjnych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Państwowej Komisji Wyborczej

Wybory samorządowe (w 2018 r.) cieszyły się mniejszym zainteresowaniem niż parlamentarne czy prezydenckie – frekwencja w Gminie Łańcut wyniosła około 59%. Jest to jednak trend charakterystyczny dla całego kraju.

Ogólnie można stwierdzić, że mieszkańcy Gminy Łańcut charakteryzują się wysoką aktywnością obywatelską, co może przekładać się na aktywne angażowanie się mieszkańców w przedsięwzięcia dla nich istotne.

Organizacje pozarządowe są istotnym partnerem Gminy Łańcut, które podejmują działania w zakresie różnych inicjatyw społecznych.

Gmina Łańcut corocznie uchwała Program Współpracy Gminy Łańcut z organizacjami pozarządowymi, który wcześniej poddawany jest konsultacjom społecznym. Program ten określa priorytety i kierunki współpracy Gminy Łańcut z organizacjami pozarządowymi.

Współpraca Gminy Łącut z organizacjami pozarządowymi miała charakter zarówno finansowy, jak i pozafinansowy. Współpraca finansowa polegała na zleceniu organizacjom pozarządowym zadań z zastosowaniem trybu konkursowego i pozakonkursowego, a także na podstawie ustawy o sporcie.

W roku 2020 nie został ogłoszony żaden otwarty konkurs. W 2020 r. Gmina Łącut przyznała jednak dotacje na zadania z zakresu rozwoju sportu (w łącznej kwocie 402 250,00 zł) dla następujących podmiotów:

Tabela 23. Dotacje przyznane dla organizacji pozarządowych w Gminie Łącut w 2020 r.

Lp.	Nazwa organizacji	Kwota przyznanej dotacji
1	Ludowy Klub Sportowy „ARKA” Albigowa	50 000,00 zł
2	Ludowy Klub Sportowy „GŁUCHOWIANKA” Głuchów	37 000,00 zł
3	Handzłowski Klub Sportowy „Grom-SZiK” Handzlówka	40 000,00 zł
4	Ludowy Klub Sportowy „DAŁB” Kosina	50 000,00 zł
5	Ludowy Klub Sportowy „CZARNI” Kraczkowa	53 750,00 zł
6	Ludowy Klub Sportowy „SZAROTKA” Rogóźno	44 000,00 zł
7	Ludowy Klub Sportowy „SAWA” Sonina	61 500,00 zł
8	Ludowy Klub Sportowy „ORZEŁ” Wysoka	42 000,00 zł
9	Uczniowski Klub Sportowy „SONINIANKA” Sonina	2 000,00 zł
10	Stowarzyszenie Sportowo-Turystyczne Gminy Łącut „SPORTUR”	22 000,00 zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie „Sprawozdania z realizacji Programu współpracy Gminy Łącut z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami określonymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2020 rok”

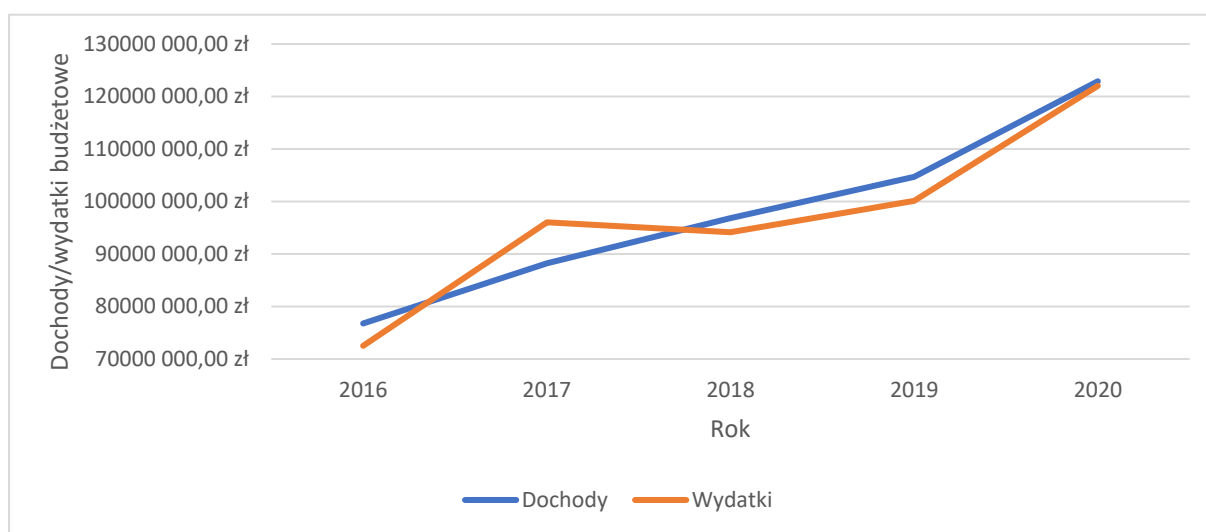
Współpraca pozafinansowa Gmina Łącut z organizacjami pozarządowymi polegała na udzielaniu pomocy merytorycznej i technicznej przy wypełnianiu wniosków o dotacje oraz rozliczaniu środków, przygotowywaniu aneksów do umów o dofinansowanie, promowaniu lokalnych organizacji pozarządowych i podejmowanych przez nie zadań.

12. Finanse samorządowe

Dochody budżetu Gminy Łańcut w badanym okresie wzrastały równomiernie. Jeśli chodzi o wydatki budżetowe, w roku 2018 nastąpił ich nieznaczny spadek, zaś w pozostałych z analizowanych lat wystąpił ich wzrost. Największy wzrost dochodów ogółem wystąpił w roku 2020 i wyniósł 17%, zaś największy wzrost wydatków – w roku 2017 na poziomie 32%. Wielkość dochodów ogółem i wydatków ogółem w ostatnim z badanych lat wyniosła, odpowiednio, ok. 160% i ok. 168% dochodów i wydatków z pierwszego roku analizowanego okresu.

W badanym okresie deficyt budżetowy wystąpił jedynie w 2017 r. i wyniósł ok. 7,86 mln zł, w pozostałych latach występowała nadwyżka budżetowa – od ok. 873 tys. zł w 2020 r. do ok. 4,57 mln zł w 2019 r.

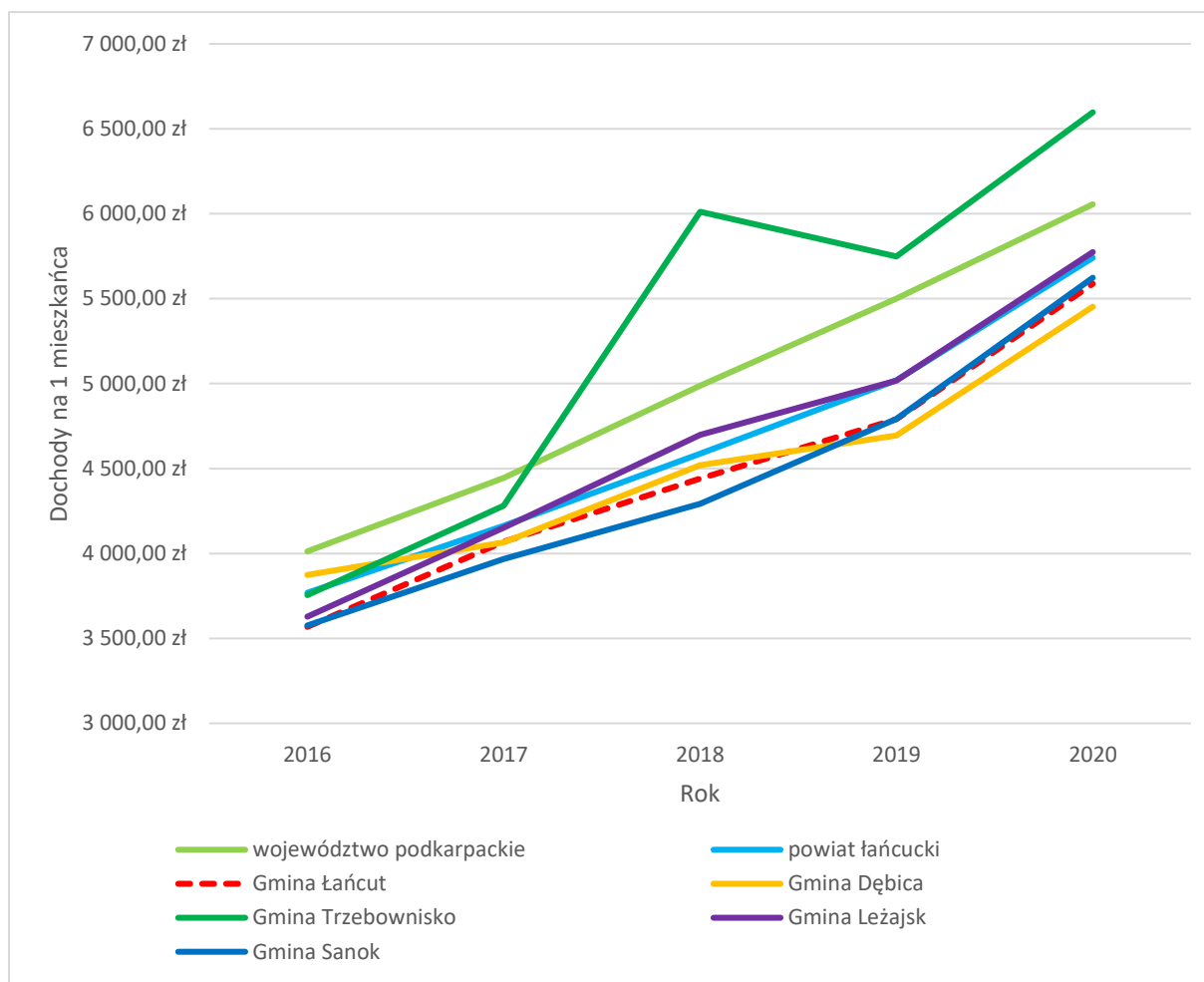
Wykres 23. Dochody i wydatki budżetowe w Gminie Łańcut w latach 2016-2020

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

Dochody budżetu Gminy Łańcut w przeliczeniu na jednego mieszkańca w latach 2016-2020 wzrosły od 3 567,90 zł w 2016 r. do 5 587,92 zł w 2020 r. Dochody te nie odbiegały znacząco od średniej dla powiatu łańcuckiego – w roku 2020 dochody na 1 mieszkańca w powiecie wyniosły 5 740,83 zł, tj. o 152,91 zł więcej niż w Gminie Łańcut.

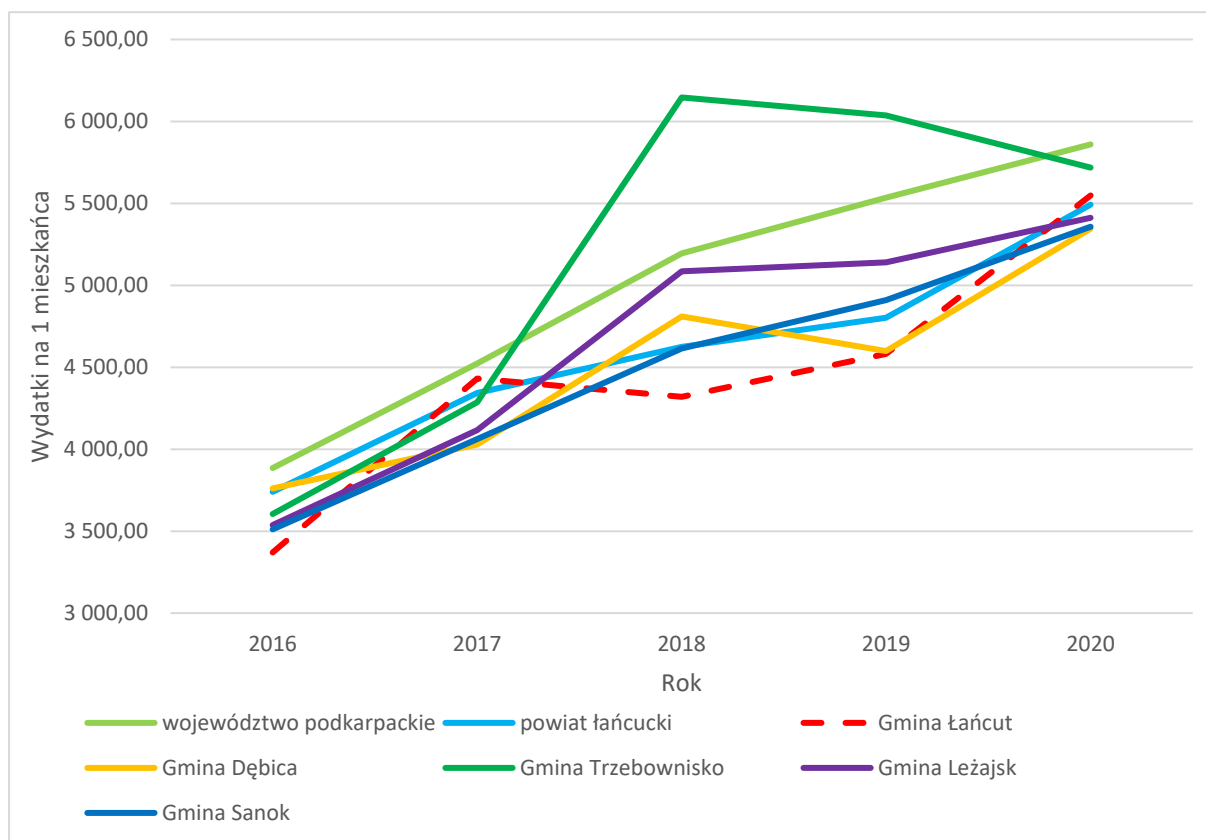
Wykres 24. Dochody na 1 mieszkańca w Gminie Łącut i gminach referencyjnych, powiecie łańcuckim i województwie podkarpackim w latach 2016-2020.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

Analogicznie, wzrost odnotowano w wysokości wydatków budżetowych na 1 mieszkańca – od 3 370,03 zł w roku 2016 do 5 548,24 zł w roku 2020. Wydatki budżetowe Gminy Łącut na 1 mieszkańca były w 2020 r. o 55,98 zł wyższe niż średnie wydatki w powiecie łańcuckim.

Wykres 25. Wydatki na 1 mieszkańca w Gminie Łańcut i gminach referencyjnych, powiecie łańcuckim i województwie podkarpackim w latach 2016-2020

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

W lipcu 2016 r. w działach klasyfikacji budżetowej wyodrębniono kategorię pn. „Rodzina”, która obejmuje m.in. dotacje celowe na realizację świadczenia wychowawczego w ramach Programu Rodzina 500+. Główne źródła dochodów budżetowych Gminy Łańcut stanowią wpływy z dokonywanych rozliczeń, dochody związane z prowadzoną polityką prorodzinną (w latach 2017-2020 sklasyfikowaną w dziale „Dział 855 – Rodzina”, zaś w roku 2016 w dziale „Dział 852 – Pomoc społeczna”) oraz wpływy z podatków CIT i PIT.

Tabela 24. Dochody budżetowe ogółem Gminy Łańcut według klasyfikacji budżetowej w latach 2016-2020

	2016	2017	2018	2019	2020
Ogółem	76 770 413,28 zł	88 204 184,52 zł	96 804 034,40 zł	104 676 832,67 zł	122 906 235,96 zł
Dział 010 - Rolnictwo i łowiectwo	329 781,71 zł	337 815,89 zł	364 538,11 zł	443 127,73 zł	504 479,56 zł
Dział 020 - Leśnictwo	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
Dział 050 - Rybołówstwo i rybactwo	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
Dział 100 - Górnictwo i kopalnictwo	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
Dział 150 - Przetwórstwo przemysłowe	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
Dział 400 - Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
Dział 500 - Handel	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł

Dział 550 - Hotele i restauracje	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
Dział 600 - Transport i łączność	661 090,88 zł	3 090 923,00 zł	4 092 927,22 zł	3 665 971,00 zł	4 640 144,33 zł
Dział 630 - Turystyka	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
Dział 700 - Gospodarka mieszkaniowa	444 057,86 zł	1 958 050,00 zł	2 186 647,81 zł	660 645,50 zł	1 161 871,47 zł
Dział 710 - Działalność usługowa	31 114,30 zł	39 449,70 zł	36 678,40 zł	26 066,00 zł	39 431,03 zł
Dział 720 - Informatyka	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
Dział 730 - Nauka	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
Dział 730 - Szkolnictwo wyższe i nauka	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
Dział 750 - Administracja publiczna	134 419,90 zł	124 231,39 zł	125 127,14 zł	87 628,44 zł	105 069,59 zł
Dział 751 - Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	16 609,85 zł	4 270,00 zł	127 736,95 zł	141 684,15 zł	133 033,84 zł
Dział 752 - Obrona narodowa	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	1 500,00 zł	0,00 zł
Dział 753 - Obowiązkowe ubezpieczenia społeczne	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
Dział 754 - Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	0,00 zł	70 000,00 zł	0,00 zł	74 636,96 zł	248 363,71 zł
Dział 755 - Wymiar sprawiedliwości	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
Dział 756 - Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	19 354 257,87 zł	20 287 171,10 zł	22 274 267,77 zł	24 350 479,60 zł	27 383 611,76 zł
Dział 757 - Obsługa długu publicznego	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
Dział 758 - Różne rozliczenia	29 238 028,27 zł	29 574 494,50 zł	31 035 316,10 zł	33 527 897,63 zł	38 044 546,74 zł
Dział 801 - Oświata i wychowanie	3 261 264,96 zł	3 876 634,35 zł	4 565 020,34 zł	3 834 017,88 zł	2 752 930,50 zł
Dział 803 - Szkolnictwo wyższe	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
Dział 851 - Ochrona zdrowia	220,00 zł	4 944,98 zł	4 604,19 zł	1 989,94 zł	136,66 zł
Dział 852 - Pomoc społeczna	21 702 580,25 zł	956 048,90 zł	1 226 342,85 zł	909 211,75 zł	1 896 742,03 zł
Dział 853 - Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
Dział 854 - Edukacyjna opieka wychowawcza	123 630,00 zł	164 182,00 zł	184 919,20 zł	162 221,22 zł	143 456,59 zł
Dział 855 - Rodzina	0,00 zł	26 061 280,95 zł	26 303 923,72 zł	30 917 401,27 zł	38 038 064,61 zł

Dział 900 - Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	1 473 351,18 zł	1 639 466,09 zł	2 164 958,21 zł	4 180 427,30 zł	5 973 979,87 zł
Dział 921 - Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	0,00 zł	10 000,00 zł	2 111 026,39 zł	1 013 532,33 zł	179 148,00 zł
Dział 925 - Ogrody botan. i zoolog. oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
Dział 926 - Kultura fizyczna	6,25 zł	5 221,67 zł	0,00 zł	678 393,97 zł	1 661 225,67 zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

Strukturę dochodów Gminy Łącut na tle gmin referencyjnych przedstawiono dla roku 2020 w poniższej tabeli. Na stosunkowo wysokim poziomie, w porównaniu do wskazanych gmin referencyjnych, kształtują się w Gminie Łącut dochody związane z turystyką, kulturą fizyczną oraz informatyką. Gmina Łącut nie osiągała dochodów w zakresie wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz i wodę oraz z działalności usługowej, w przeciwieństwie do dwóch z czterech gmin referencyjnych. W pozostałym zakresie źródła dochodów budżetowych są analogiczne do gmin referencyjnych.

Tabela 25. Dochody budżetowe ogółem Gminy Łącut oraz gmin referencyjnych według klasyfikacji budżetowej (2020 r.)

	Gmina Łącut	Gmina Dębica	Gmina Trzebownik	Gmina Leżajsk	Gmina Sanok
Ogółem	483 248 523,36 zł	397 842 013,90 zł	412 591 287,55 zł	496 602 582,33 zł	335 890 373,25 zł
Dział 010 - Rolnictwo i łowiectwo	2 338 942,42 zł	12 437 816,43 zł	1 979 743,00 zł	1 283 564,81 zł	2 162 955,55 zł
Dział 020 - Leśnictwo	5 732,63 zł	273 497,30 zł	0,00 zł	0,00 zł	3 279 849,71 zł
Dział 050 - Rybołówstwo i rybactwo	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
Dział 100 - Górnictwo i kopalnictwo	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
Dział 150 - Przetwórstwo przemysłowe	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
Dział 400 - Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	4 286 666,40 zł	1 575 938,39 zł
Dział 500 - Handel	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
Dział 550 - Hotele i restauracje	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
Dział 600 - Transport i łączność	17 428 143,84 zł	7 700 017,79 zł	16 151 056,43 zł	17 097 082,51 zł	4 868 342,15 zł
Dział 630 - Turystyka	4 254 610,31 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
Dział 700 - Gospodarka mieszkaniowa	11 536 335,35 zł	7 529 784,36 zł	6 411 272,64 zł	60 886 117,99 zł	4 795 116,37 zł
Dział 710 - Działalność usługowa	0,00 zł	0,00 zł	172 739,43 zł	97 320,00 zł	106 757,28 zł
Dział 720 - Informatyka	3 803 884,58 zł	0,00 zł	0,00 zł	1 066 533,72 zł	569 242,71 zł
Dział 730 - Nauka	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
Dział 730 - Szkolnictwo wyższe i nauka	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł

Dział 750 - Administracja publiczna	653 013,21 zł	898 163,68 zł	576 476,46 zł	740 628,00 zł	1 119 651,41 zł
Dział 751 - Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	770 472,41 zł	471 500,03 zł	423 334,79 zł	390 038,11 zł	578 356,24 zł
Dział 752 - Obrona narodowa	2 839,98 zł	3 000,00 zł	1 500,00 zł	1 499,50 zł	1 514,63 zł
Dział 753 - Obowiązkowe ubezpieczenia społeczne	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
Dział 754 - Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	35 500,41 zł	1 186 181,70 zł	393 000,67 zł	317 963,52 zł	862 401,72 zł
Dział 755 - Wymiar sprawiedliwości	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
Dział 756 - Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	178 053 104,61 zł	97 415 512,72 zł	113 649 788,10 zł	196 098 131,46 zł	95 257 952,64 zł
Dział 757 - Obsługa długu publicznego	0,01 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
Dział 758 - Różne rozliczenia	135 012 715,46 zł	162 914 588,34 zł	161 420 283,24 zł	117 284 152,10 zł	118 154 489,10 zł
Dział 801 - Oświata i wychowanie	10 144 315,23 zł	9 431 462,18 zł	18 289 868,03 zł	12 927 150,71 zł	4 264 183,82 zł
Dział 803 - Szkolnictwo wyższe	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
Dział 851 - Ochrona zdrowia	17 385,84 zł	10 464,00 zł	11 895,77 zł	31 030,14 zł	353,28 zł
Dział 852 - Pomoc społeczna	34 364 986,35 zł	32 579 027,52 zł	26 690 925,78 zł	29 074 692,15 zł	32 148 677,70 zł
Dział 853 - Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	119 941,76 zł	3 422,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
Dział 854 - Edukacyjna opieka wychowawcza	1 599 081,41 zł	1 315 919,97 zł	778 409,01 zł	567 926,38 zł	1 718 651,43 zł
Dział 855 - Rodzina	138 733 142,19 zł	115 150 799,50 zł	121 320 670,55 zł	116 203 062,62 zł	110 447 776,67 zł
Dział 900 - Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	37 051 615,68 zł	20 557 679,77 zł	15 432 182,65 zł	14 056 468,85 zł	16 979 442,88 zł
Dział 921 - Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	454 572,24 zł	0,00 zł	3 313 706,72 zł	24 390,00 zł	697 066,15 zł
Dział 925 - Ogrody botan. i zoolog. oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
Dział 926 - Kultura fizyczna	5 842 422,35 zł	1 031 320,21 zł	2 344 847,56 zł	3 170 002,03 zł	70 119,18 zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

W gminnych budżetach największe znaczenie mają dochody własne, które świadczą o zdolności JST do samofinansowania i wpływają na wielkość realizowanych inwestycji. Dochody własne Gminy Łącut plasują się poniżej średniej dochodów własnych gmin referencyjnych – w 2020 r. osiągnęły poziom 43 109 709,17 zł (zaś średnia dla gmin referencyjnych wyniosła 51 946 828,03 zł). Największy udział w dochodach własnych Gminy Łącut stanowią:

- udziały w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa (w tym głównie dotyczące podatku dochodowego od osób fizycznych) – 35,18% dochodów własnych ogółem,
- dochody podatkowe (głównie: podatek od nieruchomości i podatek rolny) – 25,94% dochodów własnych ogółem (19,90% stanowi podatek od nieruchomości),
- wpływy z innych lokalnych opłat pobieranych przez jednostki samorządu terytorialnego na podstawie odrębnych ustaw – 9,79% dochodów własnych ogółem.

Porównując źródła dochodów własnych z gminami referencyjnymi, należy stwierdzić, że dwa pierwsze ze wskazanych wyżej źródeł również dla tych gmin stanowią podstawowe źródła dochodów własnych. Różne jest trzecie podstawowe źródło: w Gminie Dębica jest ono takie, jak dla Gminy Łącut, w Gminie Trzebownisko wysokie dochody są osiągnięte z majątku, zaś w Gminie Leżajsk i Gminie Sanok – z pozostałych dochodów – środki na dofinansowanie własnych zadań pozyskane z innych źródeł.

Subwencje dla Gminy Łącut w roku 2020 wyniosły 34 433 965,00 zł, co stanowiło 123,44% średniej wysokości subwencji w gminach referencyjnych (27 895 935,00 zł).

Największy udział w dochodach budżetu Gminy Łącut w 2020 r. stanowiły dotacje – ich wysokość wyniosła 45 362 561,79 zł. Dla porównania, średnia wysokość dotacji ogółem w gminach referencyjnych wyniosła 47 166 848,01 zł.

Wśród najwyższych wydatków Gminy Łącut należy wyszczególnić wydatki związane z oświatą i wychowaniem oraz prowadzoną polityką prorodzinną. Stanowią one odpowiednio (dane na 2020 r.) 36,31% i 25,18% wydatków ogółem. Odnotowuje się również wysokie wydatki związane z transportem i łącznością oraz administracją publiczną.

Tabela 26. Wydatki budżetowe ogółem Gminy Łącut według klasyfikacji budżetowej w latach 2016-2020

	2016	2017	2018	2019	2020
Ogółem	72 512 895,25 zł	96 064 269,19 zł	94 142 192,70 zł	100 105 092,33 zł	122 033 465,64 zł
Dział 010 - Rolnictwo i łowiectwo	442 164,82 zł	449 957,29 zł	476 658,06 zł	575 811,77 zł	569 472,84 zł
Dział 020 - Leśnictwo	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
Dział 050 - Rybołówstwo i rybactwo	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
Dział 100 - Górnictwo i kopalnictwo	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
Dział 150 - Przetwórstwo przemysłowe	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
Dział 400 - Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
Dział 500 - Handel	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
Dział 550 - Hotele i restauracje	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł

Dział 600 - Transport i łączność	3 980 354,47 zł	12 534 144,13 zł	8 178 773,10 zł	7 450 890,19 zł	15 911 332,16 zł
Dział 630 - Turystyka	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
Dział 700 - Gospodarka mieszkaniowa	733 648,91 zł	6 322 767,87 zł	1 973 273,23 zł	820 402,75 zł	1 121 970,86 zł
Dział 710 - Działalność usługowa	139 333,09 zł	293 716,26 zł	140 164,50 zł	310 561,18 zł	216 340,49 zł
Dział 720 - Informatyka	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
Dział 730 - Nauka	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
Dział 730 - Szkolnictwo wyższe i nauka	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
Dział 750 - Administracja publiczna	4 841 264,58 zł	5 113 811,20 zł	6 380 112,44 zł	6 513 689,94 zł	6 674 792,70 zł
Dział 751 - Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	16 609,85 zł	4 270,00 zł	127 736,95 zł	141 684,15 zł	133 033,84 zł
Dział 752 - Obrona narodowa	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	1 500,00 zł	0,00 zł
Dział 753 - Obowiązkowe ubezpieczenia społeczne	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
Dział 754 - Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	231 732,19 zł	674 572,79 zł	299 981,29 zł	865 143,61 zł	715 551,50 zł
Dział 755 - Wymiar sprawiedliwości	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
Dział 756 - Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
Dział 757 - Obsługa długu publicznego	134 894,08 zł	93 311,36 zł	201 641,68 zł	184 854,12 zł	99 419,99 zł
Dział 758 - Różne rozliczenia	0,00 zł	15 972,33 zł	1 250,50 zł	2 413,19 zł	2 376,11 zł
Dział 801 - Oświata i wychowanie	32 581 430,90 zł	33 674 016,14 zł	34 440 118,24 zł	37 560 477,98 zł	37 776 015,26 zł
Dział 803 - Szkolnictwo wyższe	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
Dział 851 - Ochrona zdrowia	162 707,39 zł	215 501,71 zł	250 283,94 zł	184 513,46 zł	100 078,29 zł
Dział 852 - Pomoc społeczna	23 529 133,03 zł	2 695 496,31 zł	2 926 286,05 zł	2 902 381,54 zł	3 536 013,38 zł
Dział 853 - Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
Dział 854 - Edukacyjna opieka wychowawcza	1 014 275,41 zł	1 116 024,22 zł	1 227 455,75 zł	1 488 674,55 zł	1 703 250,41 zł
Dział 855 - Rodzina	0,00 zł	26 188 848,58 zł	26 509 371,56 zł	31 077 706,15 zł	38 300 714,91 zł
Dział 900 - Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	2 313 318,45 zł	2 524 017,38 zł	3 786 238,11 zł	5 795 087,49 zł	7 410 647,52 zł

Dział 921 - Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	1 911 628,21 zł	3 725 003,01 zł	6 359 608,47 zł	2 494 473,69 zł	2 342 412,17 zł
Dział 925 - Ogrody botan. i zoolog. oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
Dział 926 - Kultura fizyczna	480 399,87 zł	422 838,61 zł	863 238,83 zł	1 734 826,57 zł	5 420 043,21 zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

Strukturę wydatków Gminy Łańcut na tle gmin referencyjnych przedstawiono dla roku 2020 w poniższej tabeli. Gmina Łańcut nie wykazywała wydatków w zakresie wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz i wodę, w przeciwieństwie do dwóch z czterech gmin referencyjnych. Wykazywała zaś stosunkowo wysokie wydatki w zakresie transportu i łączności.

Tabela 27. Wydatki budżetowe ogółem Gminy Łańcut oraz gmin referencyjnych według klasyfikacji budżetowej (2020 r.)

	Gmina Łańcut	Gmina Dębica	Gmina Trzebowniko	Gmina Leżajsk	Gmina Sanok
Ogółem	122 033 465,64 zł	138 403 394,65 zł	128 452 594,29 zł	109 624 007,74 zł	96 895 471,72 zł
Dział 010 - Rolnictwo i łowiectwo	569 472,84 zł	263 091,98 zł	2 450 082,20 zł	17 822 878,08 zł	1 214 588,07 zł
Dział 020 - Leśnictwo	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	12 328,92 zł	365 852,66 zł
Dział 050 - Rybołówstwo i rybactwo	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
Dział 100 - Górnictwo i kopalnictwo	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
Dział 150 - Przetwórstwo przemysłowe	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
Dział 400 - Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	0,00 zł	0,00 zł	2 325 896,83 zł	0,00 zł	395 117,29 zł
Dział 500 - Handel	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
Dział 550 - Hotele i restauracje	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
Dział 600 - Transport i łączność	15 911 332,16 zł	7 652 117,85 zł	10 666 441,01 zł	2 201 359,43 zł	4 371 044,66 zł
Dział 630 - Turystyka	0,00 zł	4 382 104,11 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
Dział 700 - Gospodarka mieszkaniowa	1 121 970,86 zł	5 352 170,63 zł	1 433 069,72 zł	675 708,44 zł	943 332,35 zł
Dział 710 - Działalność usługowa	216 340,49 zł	56 163,30 zł	151 296,09 zł	290 081,21 zł	238 656,16 zł
Dział 720 - Informatyka	0,00 zł	0,00 zł	16 638,17 zł	0,00 zł	8 438,00 zł
Dział 730 - Nauka	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
Dział 730 - Szkolnictwo wyższe i nauka	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
Dział 750 - Administracja publiczna	6 674 792,70 zł	6 261 407,31 zł	7 417 116,40 zł	5 842 845,39 zł	7 190 059,76 zł
Dział 751 - Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	133 033,84 zł	226 022,00 zł	117 386,55 zł	153 982,00 zł	180 061,31 zł

Dział 752 - Obrona narodowa	0,00 zł	26,00 zł	1 499,50 zł	0,00 zł	0,00 zł
Dział 753 - Obowiązkowe ubezpieczenia społeczne	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
Dział 754 - Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	715 551,50 zł	773 408,55 zł	3 542 830,55 zł	1 183 870,76 zł	691 232,95 zł
Dział 755 - Wymiar sprawiedliwości	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
Dział 756 - Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
Dział 757 - Obsługa długu publicznego	99 419,99 zł	123 327,43 zł	393 401,57 zł	272 042,95 zł	233 603,16 zł
Dział 758 - Różne rozliczenia	2 376,11 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	2 062 198,81 zł
Dział 801 - Oświata i wychowanie	37 776 015,26 zł	36 572 971,76 zł	37 453 622,04 zł	34 088 784,08 zł	21 769 327,69 zł
Dział 803 - Szkolnictwo wyższe	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
Dział 851 - Ochrona zdrowia	100 078,29 zł	726 294,15 zł	208 542,13 zł	241 294,40 zł	153 384,46 zł
Dział 852 - Pomoc społeczna	3 536 013,38 zł	3 956 764,31 zł	4 278 964,52 zł	4 798 975,31 zł	13 154 883,53 zł
Dział 853 - Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	0,00 zł	21 329,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
Dział 854 - Edukacyjna opieka wychowawcza	1 703 250,41 zł	514 704,65 zł	2 164 004,50 zł	1 239 817,16 zł	378 604,00 zł
Dział 855 - Rodzina	38 300 714,91 zł	43 938 332,89 zł	38 530 605,05 zł	33 613 718,58 zł	34 428 417,78 zł
Dział 900 - Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	7 410 647,52 zł	22 676 992,18 zł	7 911 803,80 zł	3 676 415,87 zł	7 105 635,67 zł
Dział 921 - Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	2 342 412,17 zł	2 311 282,35 zł	4 934 838,25 zł	3 017 404,56 zł	1 706 227,84 zł
Dział 925 - Ogrody botan. i zoolog. oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
Dział 926 - Kultura fizyczna	5 420 043,21 zł	2 594 884,20 zł	4 454 555,41 zł	492 500,60 zł	304 805,57 zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

Ponad 82% wydatków ogółem Gminy Łańcut stanowią wydatki bieżące (dane za 2020 r.). Jest to poziom zbliżony do udziału wydatków bieżących w wydatkach ogółem dla gmin referencyjnych, z wyłączeniem gminy Dębica, w której udział ten wynosi ok. 73%.

Budżet Gminy Łańcut przyjęty na rok 2020 (Uchwała Nr XVI/202/19 Rady Gminy Łańcut z dnia 30 grudnia 2019 r.) przewidywał osiągnięcie następujących wartości:

- dochodów – 110 772 492,00 zł,
- wydatków – 116 386 492,00 zł,
- przychodów – 7 449 000,00 zł,
- rozchodów – 1 835 000,00 zł.

Wykonanie budżetu w 2020 roku przedstawia się następująco:

- dochody – 122 906 235,96 zł,
- wydatki – 122 033 465,64 zł,
- przychody – 9 382 051,45 zł,
- rozchody – 1 745 000,00 zł.

W stosunku do pierwotnej wersji budżetu, dochody zostały wykonane w 111,0%, wydatki w 104,9%, przychody w 126,0%, a rozchody w 95,1%.

Zobowiązania Gminy Łącut na koniec 2020 r. wyniosły 3 543 454,84 zł. Ponadto, Gmina Łącut posiadała zobowiązania długoterminowe z tytułu zaciągniętych kredytów na kwotę 7 600 000,00 zł (kredyty zaciągnięte w latach 2014-2020 na pokrycie deficytu).

Z Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Łącut uchwalonej na lata 2020-2030 wynika, że wskaźnik z art. 243 ustawy o finansach publicznych został spełniony.

W 2020 r. realizowano następujące zadania drogowe:

- Rozbudowa drogi gminnej publicznej nr 109865R „Wysoka – Wysoka za rzeką” w miejscowości Wysoka w gminie Łącut oraz mieście Łącut wraz z budową i przebudową infrastruktury technicznej,
- Przebudowa drogi gminnej publicznej nr 109860R „Albigowa przez wieś” w miejscowości Albigowa,
- Przebudowa drogi wraz z miejscami postojowymi w Albigowej,
- Przebudowa drogi wewnętrznej w Wysokiej na dz. 1976/2,
- Przebudowa drogi wewnętrznej na dz. 895/1, 895/2 w Soninie,
- Przebudowa drogi wewnętrznej na dz. 815 w Soninie,
- Remont drogi gminnej publicznej nr 109864R „Handzlówka – Husów (Doły)” w miejscowości Handzlówka,
- Remont drogi gminnej publicznej nr 109854R „Cierpisz – Wola Rafałowska” w miejscowości Cierpisz,
- Remont przepustu fi 1 500 pod drogą gminną publiczną Handzlówka – Kąpielisko,
- Przebudowa drogi gminnej wewnętrznej „Dział” w miejscowości Handzlówka,
- Przebudowa drogi gminnej „Przecznice” nr dz. ewid. 1169/4, 1706, 1708/1, 2634/8, 1808/1, 1809/1, 1845/6, 1845/8 w km 1+335 – 1+880 w miejscowości Sonina,
- Przebudowa drogi gminnej nr 109873R „Zagrody” w km 1+325-1+542 w miejscowości Głuchów,
- Remont drogi gminnej nr 109859R „Albigowa przez wieś do Wysokiej” w km 1+135-1+235, 1+490-1+590, 1+600-1+700, 2+840-3+295 w miejscowości Albigowa,
- Remont drogi dojazdowej do pól „Kosina – Markowa” w miejscowości Kosina,
- Remont drogi dojazdowej do pól dz. nr ewid. 1976/2 w miejscowości Wysoka,

- Remont mostu w ciągu drogi „Kościelna” w miejscowości Handzlówka,
- Przebudowa drogi wewnętrznej na dz. nr ewid. 1661 w Soninie,
- Remont drogi publicznej nr 109866R „Handzlówka – Husów (Reszówka)” w miejscowości Handzlówka,
- Remont odwodnienia drogi gminnej publicznej w miejscowości Handzlówka,
- Przebudowa drogi wewnętrznej na dz. 3162/2, 3163/2 „Kosina – Markowa” w miejscowości Kosina,
- Rozbudowa drogi gminnej publicznej nr 109871R Głuchów - Pastwiska w miejscowości Głuchów (zakończona w 2021 r.).

Łączna wartość kosztów remontów oraz przebudowy/rozbudowy dróg gminnych publicznych i wewnętrznych wyniosła w tym roku 13 668 023,80 zł.

Realizowano również liczne inwestycje komunalne, w tym:

- Montaż energooszczędnych opraw oświetlenia drogowego typu LED przy drodze wojewódzkiej Nr 877 w miejscowościach Albigowa i Wysoka,
- Budowa sieci wodociągowej i sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Głuchów „Pastwisko”,
- Wymiana systemu ogrzewania w Domu Społecznym w miejscowości Cierpisz,

jak również inwestycje i remonty w zakresie obiektów sportowych (łącznie 3 731 577,82 zł inwestycji i 540 523,12 zł kosztów remontów).

Ponadto, realizowano inwestycje, które zostały zakończone w 2021 roku:

- Kompleksowa rewitalizacja na terenie Gminy Łańcut - rozwój infrastruktury służącej aktywizacji seniorów poprzez modernizację budynku oz w Kosinie,
- Kompleksowa rewitalizacja na terenie Gminy Łańcut - modernizacja parku im. Franciszka Magrysia w Handzlówce dla potrzeb centrum aktywności społecznej,
- Kompleksowa rewitalizacja na terenie Gminy Łańcut - utworzenie przestrzeni wspólnej w miejscowości Kosina,
- Kompleksowa rewitalizacja na terenie Gminy Łańcut - utworzenie przestrzeni wspólnej w miejscowości Wysoka,
- Budowa obiektów służących organizacji imprez plenerowych wraz z zagospodarowaniem terenu w miejscowości Sonina,
- Przebudowa budynku zespołu szkół w miejscowości Kosina.

W roku 2020 r. realizowano liczne projekty współfinansowane ze źródeł zewnętrznych:

Tabela 28. Projekty współfinansowane ze źródeł zewnętrznych (2020 r.)

Nazwa projektu	Wartość	w tym dofinansowanie	Źródło środków dofinansowania	Uwagi
„Wsparcie rozwoju OZE na terenie ROF – projekt parasolowy”	3.311.968,50 zł	2.557.650,00 zł	RPO WP 2014-2020	W ramach realizacji Planu Gospodarki Niskoemisyjnej Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego
„Wymiana źródeł ciepła na terenie ROF”	3.862.309,50 zł	3.089.847,60 zł	RPO WP 2014-2020	W ramach realizacji Planu Gospodarki Niskoemisyjnej Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego. Kontynuacja naboru mieszkańców chętnych do udziału w projekcie –

				wymiana pieców przesunięta na lata 2021-2022
„Kompleksowa rewitalizacja na terenie ROF”	8.411.861,27 zł	4.419.793,86 zł	RPO WP 2014-2020	W ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Łańcut na lata 2016-2022. Zakończenie realizacji przewidziane na 2021 r.
„INTERAKTYWNI - KOMPETENTNI - PROFESJONALNI - program wsparcia szkół w Gminie Łańcut”	1.716.539,44 zł	1.630.712,47 zł	RPO WP 2014-2020	Realizacja projektu zakończona w 2020 r.
„BEZPIECZNE SZKRABY – pierwszy żłobek w Gminie Łańcut”	1.153.956,31 zł	980.862,86 zł	RPO WP 2014-2020	Realizacja projektu przewidziana do sierpnia 2022 r.
„Ośrodek Opieki Diennej – Pogodny Senior”	1.966.55,88 zł	1.868.608,08 zł	RPO WP 2014-2020	Realizacja projektu przewidziana do 2022 r.
Utworzenie gminnych żłobków w Kosinie i Kraczkowej w ramach Programu Maluch+	1.459.050,00 zł	1.099.599,43 zł	Program Maluch+	Zrealizowano całość zakresu projektu.
Budowa drogi gminnej publicznej „Albigowa – Granice” w miejscowości Albigowa	6.048.803,34 zł	4.234.162,00 zł	Fundusz Dróg Samorządowych	Zadanie na etapie opracowywania dokumentacji projektowej. Realizacja robót budowlanych w latach 2022-2023.
Przebudowa drogi gminnej „Na nowym osiedlu” w miejscowości Albigowa	2.135.906,51 zł	1.281.543,00 zł	Rządowy Funduszu Rozwoju Dróg	Realizacja zaplanowana na lata 2021-2022
Rozbudowa drogi gminnej publicznej nr 109852R „Kraczkowa przez wieś” oraz drogi gminnej publicznej nr 109851R „Kraczkowa Działy Zachodnie”	13.577.273,20 zł	4.546.363,00 zł	Rządowy Funduszu Rozwoju Dróg	Realizacja zaplanowana na lata 2021-2023. Ostateczna kwota dofinansowania zmniejszona do limitu dostępnych środków z funduszu.
Rozwój przyszłolnej infrastruktury sportowej w Gminie Łańcut poprzez budowę boisk wielofunkcyjnych o sztucznej nawierzchni	1.666.009,00 zł	833.000,00 zł	Program Sportowa Polska	Zrealizowano całość zakresu projektu.
Kształtowanie przestrzeni publicznej w miejscowości Sonina poprzez budowę obiektów służących organizacji imprez plenerowych wraz z zagospodarowaniem terenu	546.394,29 zł	347.670,00 zł	PROW 2014-2020	Zakończenie zadania zaplanowano na czerwiec 2021 r.
„Zakup samochodu ratowniczo-gaśniczego lekkiego dla OSP Kosina”	339.791,02 zł	242.644,76 zł	RPO WP 2014-2020	Zrealizowano całość zakresu projektu.
„Poznajemy lokalne dziedzictwo poprzez wydanie publikacji oraz organizację wydarzeń promujących obszar LGD Ziemia Łańcucka”	10.951,00 zł	55.000,00 zł	PROW 2014-2020	Planowane jest kolejne przesunięcie terminu realizacji na 2022 r
LOKALNY ANIMATOR SPORTU		9.860,00 zł	Lokalny Animator Sportu	Zrealizowano zakres projektu.

„Zintegrowany i uspołeczniony model planowania przestrzennego poprzez opracowanie Strategii Przestrzennej Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego”	343.416,54 zł	343.416,54 zł	Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój	Zakończenie zadania zaplanowano na połowę 2022 r.
„Zakup laptopów dla wszystkich szkół podstawowych w Gminie Łańcut”	79.994,00 zł	79.994,00 zł	Program Zdalna szkoła	Zrealizowano zakres projektu.
„Zakup laptopów dla wszystkich szkół podstawowych w Gminie Łańcut”	124.992,00 zł	124.992,00 zł	Program Zdalna szkoła+	Zrealizowano zakres projektu.
„Budowa sali gimnastycznej wraz z zapleczem socjalnym przy Zespole Szkół w Rogóźnie”	4.633.226,00 zł	2.316.613,00 zł	Program Sportowa Polska	Realizacja zadania zaplanowana na lata 2021-2023.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie „Raportu o stanie Gminy Łańcut za 2020 rok”

Podsumowanie

Po przeprowadzeniu analizy sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy Łącut wysunięto następujące wnioski:

1. Liczba mieszkańców Gminy Łącut rośnie z roku na rok. Dodatni jest zarówno wskaźnik migracji, jak i wskaźnik przyrostu naturalnego. Można stwierdzić, że Gmina Łącut posiada korzystne warunki do osiedlania się ze względu na dogodną lokalizację (bliskość miasta wojewódzkiego) oraz dobry dostęp do usług publicznych.
2. Liczba przedsiębiorstw na 1000 mieszkańców w porównaniu do innych gmin jest na stosunkowo wysokim poziomie. Liczba osób bezrobotnych kształtuje się na dość wysokim poziomie w stosunku do pozostałych analizowanych gmin, jednak w latach 2016-2019 udział bezrobotnych w ogólnej liczbie ludności w wieku produkcyjnym znacząco obniżył się (w roku 2020 nastąpił znaczny wzrost tego wskaźnika, jednak było to charakterystyczne dla wszystkich analizowanych gmin). Oznacza to, że atrakcyjność gospodarcza Gminy Łącut rośnie.
3. Gmina Łącut posiada bardzo dobrze rozwinięty system gospodarki wodno-ściekowej. Ponad 90% Gminy Łącut objęte jest systemem wodociągowym i kanalizacją. Udział odpadów zebranych selektywnie na terenie Gminy Łącut w ogólnej ilości odpadów jest stosunkowo niski. Zalecane jest podjęcie działań propagujących selektywną zbiórkę odpadów wśród mieszkańców gminy. Wskazane byłoby utworzenie Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów na terenie Gminy Łącut.
4. Na terenie Gminy Łącut pierwsze żłobki powstały w 2020 r. – w dwóch miejscowościach na terenie gminy. Wskazane jest stworzenie żłobków w większych miejscowościach na terenie gminy. Liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym jest na wystarczającym poziomie.
5. Wyniki z egzaminów ósmoklasisty w Gminie Łącut są na średnim poziomie – rekomendowane jest podjęcie działań ukierunkowanych na wzrost efektów nauki (w szczególności z języka polskiego i języka angielskiego).
6. Ważnym elementem funkcjonowania Gminy Łącut są organizacje pozarządowe. Podejmują one działania w zakresie różnych inicjatyw społecznych. Rekomendowanym działaniem jest utrzymanie dalszej współpracy pomiędzy gminą, a NGO.
7. Priorytetowym kierunkiem rozwoju w Gminie Łącut powinien być rozwój odnawialnych źródeł energii. Na terenie Gminy znajduje się wiele różnego rodzaju instalacji produkujących energię ze źródeł odnawialnych. Rekomendowane jest zamontowanie odnawialnych źródeł energii przy budynkach użyteczności publicznej, zastosowanie oświetlenia z zastosowaniem OZE oraz zachęcanie mieszkańców do korzystania z OZE.
8. Gmina Łącut nie jest gminą typowo turystyczną. Na jej terenie znajdują się jednak cenne zabytki i dobra kultury (do rejestru zabytków wpisane jest 8 zabytków nieruchomych), z czego najcenniejsze są dwa kościoły drewniane z XVII w. (w Soninie i Kosinie). Rekomendowane jest prowadzenie działań upowszechniających dziedzictwo kulturalne Gminy.
9. Na terenie Gminy Łącut funkcjonują liczne kluby sportowe oraz zlokalizowana jest duża ilość obiektów sportowych, w tym 2 Orliki, 7 boisk wielofunkcyjnych i stadiony sportowe. W Gminie

znajdują się również ciekawe trasy rowerowe (trasa rowerowa Gminy Łącut, trasa „Szlakiem kraczkowskich kapliczek i krzyży”, zachodnia i wschodnia trasa rowerowa w Handzlówce) i piesze (przez gminę przebiega m.in. Szlak Turystyczny im. Płk. Leopolda Lisa-Kuli, a także 20-kilometrowy fragment polskiej części trasy pielgrzymkowej chrześcijan prowadzącej do hiszpańskiej Katedry w Santiago de Compostela; w Cierpiszu zlokalizowana jest ścieżka ekologiczno-dydaktyczna „Koralowa”).

10. Największy udział w dochodach budżetu Gminy Łącut w 2020 r. stanowiły dotacje (nieco powyżej 35% dochodów ogółem), jednak dochody własne Gminy Łącut kształtowały się na nieznacznie niższym poziomie (nieco poniżej 35% dochodów ogółem). Gmina powinna dążyć do zwiększenia poziomu dochodów własnych (m.in. poprzez działania zwiększające poziom dochodów z podatków) ze względu na to, że wysokość dochodów własnych ma duże znaczenie dla zwiększania zdolności Gminy Łącut do samofinansowania czy wielkości podejmowanych inwestycji.

Spis tabel, wykresów i rysunków

Spis tabel

Tabela 1. Wykaz dróg wojewódzkich i powiatowych na terenie Gminy Łańcut	4
Tabela 2. Ilość przystanków autobusowych w 2020 roku	5
Tabela 3. Dostawcy Internetu na terenie Gminy Łańcut	6
Tabela 4. Saldo przyrostu naturalnego na 1000 mieszkańców	9
Tabela 5. Saldo migracji na 1000 mieszkańców	9
Tabela 6. Struktura wieku mieszkańców Gminy Łańcut w latach 2016-2020.	9
Tabela 7. Struktura podmiotów gospodarczych według wielkości w 2016 i 2020 roku	13
Tabela 8. Liczba osób bezrobotnych w Gminie Łańcut w podziale na płeć.....	15
Tabela 9. Wielkość użytków rolnych na terenie Gminy Łańcut.....	17
Tabela 10. Instalacja OZE stosowane w budynkach użyteczności publicznej i infrastrukturze technicznej	20
Tabela 11. Formy pracy ośrodków kultury w Gminie Łańcut	23
Tabela 12. Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego w Gminie Łańcut.....	33
Tabela 13. Udział w działaniach ratowniczych jednostek OSP.	38
Tabela 14. Miejscowe zagrożenia wg rodzaju	40
Tabela 15. Zdarzenia według rodzaju w latach 2019 i 2020	40
Tabela 16. Powody przyznawania pomocy społecznej w 2020 r.	42
Tabela 17. Przychodnie podległe samorządowi terytorialnemu.....	43
Tabela 18. Liczba udzielonych porad z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej	43
Tabela 19. Liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym	45
Tabela 20. Liczba dzieci uczęszczających do szkoły podstawowej	46
Tabela 21. Współczynnik skolaryzacji w latach 2016-2020 w Gminie Łańcut i gminach referencyjnych	47
Tabela 22. Wyniki egzaminu ósmoklasisty w Gminie Łańcut i gminach referencyjnych (rok 2020/2021)	48
Tabela 23. Dotacje przyznane dla organizacji pozarządowych w Gminie Łańcut w 2020 r.	50
Tabela 24. Dochody budżetowe ogółem Gminy Łańcut według klasyfikacji budżetowej w latach 2016-2020.....	53
Tabela 25. Dochody budżetowe ogółem Gminy Łańcut oraz gmin referencyjnych według klasyfikacji budżetowej (2020 r.)	55
Tabela 26. Wydatki budżetowe ogółem Gminy Łańcut według klasyfikacji budżetowej w latach 2016-2020.....	57
Tabela 27. Wydatki budżetowe ogółem Gminy Łańcut oraz gmin referencyjnych według klasyfikacji budżetowej (2020 r.)	59
Tabela 28. Projekty współfinansowane ze źródeł zewnętrznych (2020 r.)	62

Spis wykresów

Wykres 1. Zmiana liczby ludności w Gminie Łańcut w latach 2011-2020	7
Wykres 2. Porównanie dynamiki zmian liczby ludności w Gminie Łańcut z wybranymi gminami w latach 2016-2020.....	8
Wykres 3. Gęstość zaludnienia w 2020 r. w Gminie Łańcut oraz w gminach referencyjnych	8
Wykres 4. Struktura ludności wg grup wiekowych w roku 2020 w Gminie Łańcut oraz wybranych gminach	10

Wykres 5. Prognoza liczby ludności powiatu łańcuckiego w poszczególnych grupach wiekowych	11
Wykres 6. Liczba podmiotów gospodarczych działających na terenie Gminy łańcut.....	12
Wykres 7. Liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do REGON w 2020 roku oraz liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 1000 mieszkańców w 2020 roku	13
Wykres 8. Liczba przedsiębiorstw w Gminie łańcut wg sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności	14
Wykres 9. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w Gminie łańcut	15
Wykres 10. Udział liczby bezrobotnych w całkowitej liczbie ludności w wieku produkcyjnym	16
Wykres 11. Ludność korzystająca z wodociągów na terenie wybranych gmin [%].....	18
Wykres 12. Ludność korzystająca z kanalizacji na terenie wybranych gmin [%].....	19
Wykres 13. Ludność korzystająca z sieci gazowej	19
Wykres 14. Masa wytworzonych odpadów komunalnych przez jednego mieszkańca [kg].....	21
Wykres 15. Odpady zebrane selektywnie w gospodarstwach domowych w relacji do ogółu odpadów [%].....	22
Wykres 16. Liczba imprez zorganizowanych przez centra, domy i ośrodki kultury, kluby i świetlice...	25
Wykres 17. Liczba uczestników imprez organizowanych przez centra, domy i ośrodki kultury, kluby i świetlice.....	26
Wykres 18. Budynki mieszkalne w Gminie łańcut i gminach referencyjnych w latach 2016-2020.....	36
Wykres 19. Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności	42
Wykres 20. Odsetek dzieci w wieku 3-6 lat objętych wychowaniem przedszkolnym.....	45
Wykres 21. Liczba uczniów przypadających na jeden oddział szkolny.....	46
Wykres 22. Frekwencja wyborcza w Gminie łańcut i gminach referencyjnych.....	49
Wykres 23. Dochody i wydatki budżetowe w Gminie łańcut w latach 2016-2020	51
Wykres 24. Dochody na 1 mieszkańca w Gminie łańcut i gminach referencyjnych, powiecie łańcuckim i województwie podkarpackim w latach 2016-2020.....	52
Wykres 25. Wydatki na 1 mieszkańca w Gminie łańcut i gminach referencyjnych, powiecie łańcuckim i województwie podkarpackim w latach 2016-2020.....	53

Spis rysunków

Rysunek 1. Mapa Gminy łańcut	3
Rysunek 2. Obszary Natura 2000 na terenie Gminy łańcut.....	17
Rysunek 3 Boisko wielofunkcyjne w Wysokiej	29
Rysunek 4 Basen w Wysokiej	30
Rysunek 5 Ścieżka rowerowa szlakiem wiatraków w Soninie	31
Rysunek 6 Żłobek w Kraczkowej.....	44